

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 18.4.2018г.
COM(2018) 192 final

ANNEX 4 – PART 2/3

ПРИЛОЖЕНИЕ

към

предложение за Решение на Съвета

**за сключване, от името на Европейския съюз, на Споразумението за икономическо
партньорство между Европейския съюз и Япония**

ПРИЛОЖЕНИЕ II

РЕЗЕРВИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА БЪДЕЩИ МЕРКИ

Списък на Европейския съюз

Уводни бележки

1. В списъка на Европейския съюз са изложени, по смисъла на членове 8.12 и 8.18, резервите, формулирани от Европейския съюз по отношение на бъдещи мерки, които не съответстват на задълженията, наложени съгласно:
 - а) член 8.7 или 8.15;
 - б) член 8.8 или 8.16;
 - в) член 8.9 или 8.17;

г) член 8.10; или

д) член 8.11.

2. Резервите на дадена страна не засягат правата и задълженията на страните по ГАТС.

3. Всяка резерва съдържа следните елементи:

а) „сектор“ се отнася за общия сектор, в който е формулирана резервата;

б) „подсектор“ се отнася за конкретния сектор, в който е формулирана резервата;

в) „отраслова класификация“ се отнася, когато е приложимо, до дейността, попадаща в обхвата на резервата съгласно CPC, ISIC Rev. 3.1, или друга дейност, изрично посочена в резерва на дадена страна;

г) „вид резерва“ служи за уточняване на посоченото в параграф 1 задължение, за което е формулирана резерва;

- д) „описание“ определя обхвата на сектора, подсектора или дейностите, попадащи в обхвата на резервата; и
- е) под „съществуващи мерки“ се посочват, за целите на прозрачността, съществуващите мерки, приложими за сектора, подсектора или дейностите, попадащи в обхвата на резервата.

- 4. При тълкуването на дадена резерва се вземат предвид всички елементи на резервата. Елементът „описание“ има предимство пред всички други елементи.
- 5. Резерви, формулирани на равнище Европейски съюз, се прилагат по отношение на мярка на Европейския съюз и на държава — членка на Европейския съюз, на централно равнище, както и по отношение на мярка, взета на някое равнище на управление в държава — членка на Европейския съюз, освен ако резервите не изключват съответната държава членка на Европейския съюз. Резерви, формулирани от държава — членка на Европейския съюз, се прилагат по отношение на мярка, взета на централно, регионално или местно равнище на управление в рамките на тази държава членка. За целите на резервите на Белгия централното равнище на управление обхваща федералното правителство и правителствата на регионите и общностите, като те притежават равностойни законодателни правомощия. За целите на резервите на Европейския съюз и на неговите държави членки регионално равнище на управление във Финландия означава островите Оланд.

6. Настоящият списък се прилага само по отношение на териториите на Европейския съюз, в съответствие с член 1.3, параграф 1, буква а), и е от значение само в контекста на търговските отношения между Европейския съюз и неговите държави членки, и Япония. Той не засяга правата и задълженията на държавите членки съгласно правото на Европейския съюз.
7. Списъкът по-долу не включва мерки, свързани с изискванията и процедурите за квалификация, с техническите стандарти и с изискванията и процедурите за лицензиране, когато те не представляват ограничение по отношение на достъпа до пазара или на националното третиране по смисъла на членове 8.7, 8.8, 8.15 и 8.16. Посочените мерки (напр. необходимостта от получаване на лиценз, задълженията за предоставяне на универсална услуга, необходимостта от притежаване на признати квалификации в регулираните сектори, необходимостта от полагане на специални изпити, в т.ч. езикови изпити, както и всякакви недискриминационни изисквания за това някои дейности да не могат да се извършват в защитени зони или области), дори да не са изброени, се прилагат във всички случаи.

8. От съображения за правна сигурност се уточнява, че за Европейския съюз задължението за предоставяне на национално третиране не включва изискването за включване на физически или юридически лица от Япония в обхвата на третирането, предоставяно в определена държава членка съгласно ДФЕС или съгласно мярка, приета съгласно посочения договор, включително прилагането ѝ в държавите членки, по отношение на:

- i) физически лица от държава — членка на Европейския съюз, или пребиваващи в държава — членка на Европейския съюз лица; или
- ii) юридически лица, които са учредени или организирани съгласно правото на друга държава членка или на Европейския съюз и имат седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност в държава — членка на Европейския съюз.

Такова национално третиране се предоставя на юридически лица, които са учредени или организирани съгласно правото на държава членка или на Европейския съюз и имат седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност в държава членка, включително тези, които са притежавани или контролирани от физически или юридически лица от Япония.

9. За целите на настоящия списък „ISIC Rev. 3.1“ означава Международната стандартна отраслова класификация на всички икономически дейности, съставена от Статистическата служба на Организацията на обединените нации (Statistical Papers, Series M, No 4, ISIC Rev. 3.1, 2002).
10. От съображения за правна сигурност се уточнява, че недискриминационните мерки не представляват ограничение по отношение на достъпа до пазара по смисъла на членове 8.7 и 8.15 за:
- а) мярка, изискваща отделянето на собствеността върху инфраструктурата от собствеността върху стоките или услугите, предоставяни чрез тази инфраструктура, за да се гарантира лоялна конкуренция, например в областта на енергетиката, транспорта и далекосъобщенията;
 - б) мярка, служеща за ограничаване на концентрацията на собственост с цел гарантиране на лоялна конкуренция;
 - в) мярка, чиято цел е да се гарантира опазването и защитата на природните ресурси и на околната среда, включително ограничение върху предлагането, броя и обхвата на предоставените концесии, както и налагане на мораториум или забрана;
 - г) мярка за ограничаване на броя на предоставените разрешения поради технически или физически ограничения, например честоти и спектър за далекосъобщителните услуги; или

д) мярка, изискваща известен процент от акционерите, собствениците, съдружниците или директорите в дадено предприятие да имат определена квалификация или да практикуват определена професия, например да са юристи или счетоводители.

11. Мерките, засягащи каботажа при услуги по морски транспорт, не са изброени в настоящия списък, тъй като съгласно член 8.6, параграф 2, буква а) са изключени от обхвата на глава 8, раздел Б, а съгласно член 8.14, параграф 2, буква а) са изключени и от обхвата на глава 8, раздел В.

12. В списъка на резервите по-долу са използвани следните съкращения:

EU Европейски съюз, включително всички негови държави членки
AT Австрия
BE Белгия
BG България
CY Кипър
CZ Чешка република
DE Германия
DK Дания
EE Естония
EL Гърция
ES Испания

FI	Финландия
FR	Франция
HR	Хърватия
HU	Унгария
IE	Ирландия
IT	Италия
LT	Литва
LU	Люксембург
LV	Латвия
MT	Малта
NL	Нидерландия
PL	Полша
PT	Португалия
RO	Румъния
SE	Швеция
SI	Словения
SK	Словашка република
UK	Обединено кралство

Списък с резерви:

Резерва № 1 — Всички сектори

Резерва № 2 — Професионални услуги — правни услуги

Резерва № 3 — Професионални услуги — свързани със здравето услуги и продажби на дребно на фармацевтични продукти

Резерва № 4 — Бизнес услуги — услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност

Резерва № 5 — Бизнес услуги — услуги, свързани с недвижими имоти

Резерва № 6 — Бизнес услуги — услуги по отдаване под наем или на лизинг

Резерва № 7 — Бизнес услуги — услуги по събиране на парични вземания и услуги по събиране на финансова информация за кредитния статус и платежоспособността

Резерва № 8 — Бизнес услуги — посреднически услуги по осигуряване на персонал

Резерва № 9 — Бизнес услуги — услуги в областта на сигурността и разследването

Резерва № 10 — Бизнес услуги — други бизнес услуги

Резерва № 11 — Далекосъобщителни услуги

Резерва № 12 — Строителство

- Резерва № 13 — Дистрибуторски услуги
- Резерва № 14 — Образователни услуги
- Резерва № 15 — Услуги в областта на околната среда
- Резерва № 16 — Финансови услуги
- Резерва № 17 — Здравни и социални услуги
- Резерва № 18 — Туристически услуги и услуги, свързани с пътувания
- Резерва № 19 — Услуги в областта на отдиха, културата и спорта
- Резерва № 20 — Транспортни услуги и спомагателни транспортни услуги
- Резерва № 21 — Селско стопанство, риболов и води
- Резерва № 22 — Дейности, свързани с енергетиката
- Резерва № 23 — Други услуги, които не са включени другаде

Резерва № 1 — Всички сектори

Сектор: Всички сектори

Вид резерва: Достъп до пазара

Национално третиране

Третиране като най-облагодетелствана нация

Висше ръководство и съвети на директорите

Забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати

Раздел: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕУ си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на посоченото по-долу.

а) Търговско присъствие

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара:

ЕУ: услугите, считани за обществени услуги на национално или местно равнище, могат да подлежат на публичен монопол или на изключителни права, предоставени на частни оператори.

Съществуват обществени услуги в различни сектори, като например свързани научни и технически консултантски услуги, услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност (НИРД) — обществени и хуманитарни науки, услуги по извършване на технически изпитвания и анализи, услуги в областта на околната среда, здравни услуги, транспортни услуги и спомагателни услуги за всички видове транспорт. Изключителните права за предоставяне на тези услуги често се предоставят на частни стопански субекти, например на оператори, получили концесии от публичните органи, при условие че се поемат някои специфични задължения относно предоставяните услуги. Тъй като съществуват също така обществени услуги и на равнище под централното, е нецелесъобразно да се изготви подробен и изчерпателен списък за всеки конкретен сектор. Настоящата резерва не се отнася до далекосъобщителните и до компютърните и свързаните с тях услуги.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

Във **FI**: ограничения на правото на физическите лица, които не притежават местно гражданство на островите Оланд, и на юридическите лица да придобиват и притежават недвижимо имущество на островите Оланд без разрешение от компетентните органи на тези острови. Ограничения на правото на установяване и на правото на извършване на стопански дейности от физически лица, които не притежават местно гражданство на островите Оланд, или от предприятия, без разрешение от компетентните органи на тези острови.

Съществуващи мерки:

FI: Ahvenanmaan maanhankintalaki (Закон за придобиването на земя на островите Оланд) (3/1975), s. 2; и
Ahvenanmaan itsehallintolaki (Закон за автономията на Оланд) (1144/1991), s. 11.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати, висше ръководство и съвети на директорите:

Във **FR:** видове установяване — съгласно членове L151-1 и R153-1 от Паричния и финансов кодекс чуждестранните инвестиции във Франция в секторите, изброени в член R153-2 от Паричния и финансов кодекс, са предмет на предварително одобрение от страна на министъра на икономиката.

Съществуващи мерки:

FR: Паричен и финансов кодекс, членове L151-1 и R153-1.

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите:

Във **FR**: видове установяване — Франция ограничава чуждестранното участие в наскоро приватизирани дружества до променлива част от публично предложения дружествен капитал, която се определя за всеки отделен случай от френското правителство. За установяването на определени търговски, промишлени или занаятчийски дейности се изисква специално разрешение, ако изпълнителният директор не притежава разрешително за постоянно пребиваване.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара:

В **HU**: търговското присъствие трябва да е под формата на публично дружество с ограничена отговорност, акционерно дружество или представителство. Не се разрешава първоначалното търговско присъствие да бъде под формата на клон, освен за финансовите услуги.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

В **BG**: някои стопански дейности, свързани с експлоатацията или използването на държавна или публична собственост, са предмет на концесии, предоставяни съгласно разпоредбите на Закона за концесиите.

На търговски дружества с повече от 50 % държавно или общинско участие в капитала се забранява извършването на разпоредителни сделки с дълготрайни активи на дружеството, сключването на договори за придобиване на дялово участие, за наем, за съвместна дейност, за кредит, за обезпечаване на вземания, както и поемането на менителнични задължения, освен с разрешение на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол или на друг държавен или регионален орган, в зависимост от това кой е компетентният орган. Настоящата резерва не се прилага по отношение на минното дело и добивната промишленост, за които се прилага отделна резерва в списъка на Европейския съюз в приложение 8-Б, приложение I.

В **II**: правителството може да упражнява някои специални правомощия в предприятия, които извършват дейност в областта на отбраната и националната сигурност, и в определени дейности от стратегическо значение в областта на енергетиката, транспорта и съобщенията. Това се отнася за всички юридически лица, извършващи дейности от стратегическо значение в областта на отбраната и националната сигурност, а не само за приватизирани дружества.

Ако съществува заплаха от сериозна вреда на основните интереси в областта на отбраната и националната сигурност, правителството разполага със следните специални правомощия:

- i) да налага специфични условия за закупуването на акции;

- ii) да налага вето върху приемането на резолюции във връзка със специални операции като трансфери, сливания, разделяния и промени на дейността; или
- iii) да отхвърля придобиването на акции, когато купувачът се стреми да придобие такова ниво на участие в капитала, което е вероятно да накърни интересите в областта на отбраната и националната сигурност.

Министър-председателят се уведомява от съответното дружество за всяко решение, действие и сделка (прехвърляния, сливания, разделяния, промени на дейността, прекратяване), отнасящи се до стратегически активи в областта на енергетиката, транспорта и комуникациите. По-специално трябва да бъде извършвано уведомяване относно придобивания, осъществени от всяко физическо или юридическо лице извън Европейския съюз, които дават на това лице контрол върху дружеството.

Министър-председателят може да упражнява следните специални правомощия:

- i) да налага вето върху всяко решение, действие и сделка, които представляват изключителна заплаха от сериозна вреда на обществения интерес в областта на сигурността и експлоатацията на мрежите и доставките;
- ii) да налага специфични условия, за да гарантира обществения интерес; или
- iii) да отхвърля придобиване в изключителни случаи на риск за основните интереси на държавата.

Критериите, въз основа на които се прави оценка на действителната или изключителната заплаха, и условията и редът за упражняване на специалните правомощия са определени в закона.

Съществуващи мерки:

IT: Закон 56/2012 относно специалните правомощия в дружества, извършващи дейност в областта на отбраната и националната сигурност, енергетиката, транспорта и съобщенията; и

Указ на министър-председателя DPCM 253 от 30.11.2012 г. за определяне на дейностите от стратегическо значение в областта на отбраната и националната сигурност.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация, забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати, висше ръководство и съвети на директорите:

В **LT:** предприятия със стратегическо значение за националната сигурност, които трябва да принадлежат на държавата по правото на собственост (дял от капитала, който може да бъде притежаван от частни лица — граждани на държавата или чуждестранни граждани, които не нарушават интересите в областта на националната сигурност, по отношение на инвестициите в предприятие, сектори и съоръжения от стратегическо значение за националната сигурност, както и процедура и критерии за определяне на съответствието на потенциални национални инвеститори и потенциални предприятия участници и т.н.).

Съществуващи мерки:

LT: Закон за предприятията и съоръженията от стратегическо значение за националната сигурност и други предприятия от значение за гарантиране на националната сигурност на Република Литва от 10 октомври 2002 г., № IX-1132 (последно изменен на 30 юни 2016 г. със Закон № XII-1272).

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране и висше ръководство и съвети на директорите:

В **SE:** дискриминационни изисквания по отношение на учредителите, висшето ръководство и съветите на директорите, когато в шведското право се включат нови правноорганизационни форми.

б) Придобиване на недвижими имоти

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите:

В **HU:** придобиването на държавна собственост.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

В **HU**: придобиването на обработваема земя от чуждестранни юридически лица и от непрестигаващи в държавата физически лица, включително що се отнася до процеса на даване на разрешение за придобиване на обработваема земя.

Съществуващи мерки:

HU: Закон СХХІІ от 2013 г. относно търговията със земеделска земя и гори (глава ІІ (параграфи 6—36) и глава ІV (параграфи 38—59); и

Закон ССХІІ от 2013 г. относно преходните мерки и някои разпоредби във връзка със Закон СХХІІ от 2013 г. относно търговията със земеделска земя и гори (глава ІV (параграфи 8—20)).

В **LV**: придобиването на земя в селски райони от лица с национална принадлежност към Япония или към трета държава, включително що се отнася до процеса на даване на разрешение за придобиване на земя в селски райони.

Съществуващи мерки:

LV: Закон за приватизирането на земя в селските райони, раздели 28, 29, 30.

В SK: чуждестранни дружества или физически лица не могат да придобиват земеделска земя и гори извън границата на застроената зона на дадена община, както и някои други видове земя (например природни ресурси, езера, реки, обществени пътища и др.). За целите на прозрачността се уточнява, че към момента на подписването на настоящото споразумение регулирането на земеползването, предвидено в Закон № 44/1988 относно защитата и експлоатацията на природните ресурси, не представлява несъответстваща мярка.

Съществуващи мерки:

SK: Закон № 229/1991 относно регулирането на собствеността върху земята и другите видове селскостопански имоти;

Закон № 460/1992, Конституция на Словашката република;

Закон № 180/1995 относно някои мерки във връзка с режимите на поземлена собственост;

Закон № 202/1995 за чуждестранната валута;

Закон № 503/2003 за реституиране на собствеността върху земя;

Закон № 326/2005 за горите; и

Закон № 140/2014 за придобиването на собственост върху земеделска земя.

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **BG**: чуждестранни физически и юридически лица (включително посредством клонове) не могат да придобиват собственост върху земя в България. Български юридически лица с чуждестранно участие не могат да придобиват собственост върху земеделска земя. Чуждестранни юридически лица и чуждестранни граждани с постоянно пребиваване в чужбина могат да придобиват собственост върху сгради и права на собственост (право на ползване, право на строеж, право на надстрояване и сервитути) върху недвижими имоти. Чуждестранни граждани с постоянно пребиваване в чужбина, чуждестранни юридически лица и дружества, чуждестранното участие в които осигурява мнозинство при вземането на решения или блокира вземането на решения, могат с разрешение да придобиват права на собственост върху недвижимо имущество в специфични географски райони, определени от Министерския съвет.

Съществуващи мерки:

BG: Конституция на Република България, член 22;

Закон за собствеността и ползването на земеделските земи, член 3; и

Закон за горите, член 10.

В ЕЕ: физически или юридически лица, които не принадлежат към Европейското икономическо пространство (ЕИП) или към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), могат да придобиват недвижимо имущество, което включва земеделска земя и/или гори, само с разрешение от областния управител и от общинския съвет и трябва да могат да докажат по предвидения в закона ред, че недвижимото имущество, което ще бъде придобито, ще се използва ефективно, устойчиво и по предназначение.

Съществуващи мерки:

ЕЕ: Kinnisasja omandamise kitsendamise seadus (Закон относно ограниченията при придобиване на поземлени имоти), глави 2 и 3.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В ЛТ: всяка мярка, която е в съответствие с поетите от Европейския съюз ангажменти, приложими в Литва в рамките на ГАТС по отношение на придобиването на земя.

Процедурата, изискванията и условията, както и ограниченията, свързани с придобиването на поземлени парцели, се определят от конституционноправните разпоредби, Закона за земята и Закона за придобиването на земеделска земя. Местните органи на управление (общините) и други национални структури на държави — членки на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, и на Организацията на Северноатлантическия договор, извършващи стопански дейности в Литва, определени от конституционното право в съответствие с критериите за интеграция в Европейския съюз и за друга интеграция, предприета от Литва, обаче имат право да придобиват право на собственост върху поземлени парцели с неземеделско предназначение с цел строителство и експлоатация на сгради и съоръжения, необходими за пряката им дейност.

Съществуващи мерки:

LT: Конституция на Република Литва;

Конституционноправна разпоредба на Република Литва относно прилагането на член 47, параграф 3 от Конституцията на Република Литва от 20 юни 1996 г., № I-1392, последно изменена на 20 март 2003 г., № IX-1381;

Закон за земята от 27 януари 2004 г., № IX-1983; и

Закон за придобиването на земеделска земя от 24 април 2014 г., № XII-854.

в) Признаване

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — национално третиране:

В ЕУ: директивите на Европейския съюз за взаимно признаване на дипломите и на други документи за професионална квалификация се прилагат само по отношение на гражданите на Европейския съюз. Правото да се упражнява регулирана професионална дейност в една държава — членка на Европейския съюз, не означава и право тя да бъде упражнявана в друга държава членка.

г) Третиране като най-облагодетелствана нация

По отношение на либерализирането на инвестициите — третиране като най-облагодетелствана нация; по отношение на трансграничната търговия с услуги — третиране като най-облагодетелствана нация:

ЕУ: предоставя различно третиране по силата на международни инвестиционни договори или други търговски споразумения, влезли в сила или подписани преди датата на влизане в сила на настоящото споразумение.

ЕУ: предоставя различно третиране на държава по силата на съществуващо или бъдещо двустранно или многостранно споразумение, което:

- i) създава вътрешен пазар на услугите и инвестициите;
- ii) предоставя право на установяване; или
- iii) изисква сближаване на законодателството в един или повече икономически сектори.

Вътрешен пазар на услуги и установяване означава територия без вътрешни граници, в която е гарантирано свободното движение на услуги, капитали и хора.

Правото на установяване означава задължение за забрана по същество на всички пречки пред установяването между страните по споразумението за регионална икономическа интеграция при влизането в сила на въпросното споразумение. Правото на установяване включва правото на лица с национална принадлежност към страните по споразумението за регионална икономическа интеграция да учредяват и управляват предприятия при същите условия, като предвидените в законодателството на държавата, в която се извършва установяването, по отношение на лицата с национална принадлежност към същата държава.

Сближаване на законодателството означава:

- i) хармонизиране на законодателството на една или повече страни по споразумението за регионална икономическа интеграция със законодателството на другата страна или на страни по това споразумение; или
- ii) инкорпориране на общо законодателство в правния ред на страните по споразумението за регионална икономическа интеграция.

Такова хармонизиране или инкорпориране се проявява — или се приема, че се проявява — единствено от момента, в който е въведено в правния ред на страната или страните по споразумението за регионална икономическа интеграция.

Съществуващи мерки:

EU: Европейско икономическо пространство;
споразумения за стабилизиране;
двустранни споразумения между ЕС и Конфедерация Швейцария; и
задълбочени и всеобхватни споразумения за свободна търговия.

EU: предоставя различно третиране във връзка с правото на установяване на лица с национална принадлежност или предприятия съгласно съществуващи или бъдещи двустранни споразумения между следните държави — членки на Европейския съюз: BE, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PT, UK и всяка от следните държави или княжества: Андора, Монако, Сан Марино и града държава Ватикан.

В DK, FI, SE: мерки, предприети от Дания, Швеция и Финландия, предназначени за насърчаване на скандинавското сътрудничество, като:

- i) финансово подпомагане на проекти в областта на научноизследователската и развойната дейност (Скандинавски индустриален фонд);
- ii) финансиране на проучвания за осъществимост на международни проекти (Скандинавски фонд за износ на проекти); и

- iii) финансово подпомагане на дружества¹, използващи екологични технологии (Скандинавска финансова корпорация за околната среда).

Настоящата резерва не засяга изключването на поръчките, възлагани от дадена страна, или субсидиите по член 8.12, параграфи 5 и 6 и по член 8.14, параграф 2, букви в) и д).

В **PL**: преференциалните условия за установяване или трансгранично предоставяне на услуги, които могат да включват премахване или изменение на някои ограничения, съдържащи се в списъка с резерви, приложими в Полша, могат да бъдат разширявани чрез договори в областта на търговията и корабоплаването.

В **PT**: не се прилагат изискванията за гражданство при упражняването на определени дейности и професии от физически лица, предоставящи услуги за държави, в които португалският е официален език (Ангола, Бразилия, Гвинея Бисау, Кабо Верде, Мозамбик и Сао Томе и Принсипи).

¹ Прилага се по отношение на източноевропейски дружества, които си сътрудничат с едно или повече скандинавски дружества.

д) Оръжия, боеприпаси и военно оборудване

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация, висше ръководство и съвети на директорите, забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация.

В ЕУ: производството или дистрибуцията на оръжия, боеприпаси и военно оборудване или търговията с тях. Военното оборудване е ограничено до всеки продукт, чието единствено предназначение и напрана е за военна употреба, във връзка с провеждането на военни или отбранителни действия.

Резерва № 2 — Професионални услуги — правни услуги

Сектор:	Професионални услуги — правни услуги: услуги на нотариуси и съдебни изпълнители, счетоводни услуги и водене на счетоводни книги; одиторски услуги, консултантски услуги в областта на данъчното облагане, архитектурни услуги и услуги по градоустройствено планиране, инженерни услуги и интегрирани инженерни услуги
Отраслова класификация:	Част от CPC 861, част от 87902, 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674, част от 879
Вид резерва:	Достъп до пазара Национално третиране Висше ръководство и съвети на директорите
Раздел:	Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

EU си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на посоченото по-долу.

а) Правни услуги

EU, с изключение на SE: запазва си правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на предоставянето на правни консултации и на услуги по оправомощаване, изготвяне на юридически документи и удостоверяване, предоставяни от юристи, които имат обществени функции, например нотариуси, „huissiers de justice“ или други „officiers publics et ministériels“, и по отношение на услуги, предоставяни от съдебни изпълнители, които са назначени с официален правителствен акт (част от СРС 861, част от 87902).

По отношение на либерализирането на инвестициите — третиране като най-облагодетелствана нация; по отношение на трансграничната търговия с услуги — третиране като най-облагодетелствана нация:

В **BG**: пълното национално третиране по отношение на установяването и функционирането на дружества, както и предоставянето на услуги, може да бъде разширено единствено така, че да се обхващат дружества, установени в държавите, с които са сключени или ще бъдат сключени преференциални договорености, и гражданите на тези държави (част от СРС 861).

В **LT**: юристи от чужди държави имат право да практикуват в качеството си на адвокати в съдилища единствено в съответствие с двустранни споразумения за правна помощ (част от СРС 861).

б) Счетоводни услуги и водене на счетоводни книги (СРС 8621, различни от одиторски услуги, 86213, 86219, 86220)

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **HU**: трансграничните дейности по предоставяне на счетоводни услуги водене на счетоводни книги.

Съществуващи мерки:

HU: Закон С от 2000 г.; и

Закон LXXV от 2007 г.

в) Одиторски услуги (СРС — 86211, 86212 различни от счетоводни услуги и водене на счетоводни книги)

По отношение на трансграничната търговия с услуги — национално третиране:

В **BG**: независим финансов одит се извършва от регистрирани одитори, членове на Института на дипломираните експерт-счетоводители. При условията на реципрочност Институтът на дипломираните експерт-счетоводители регистрира одиторско дружество от Япония или от трета държава при представяне на доказателство, че:

- i) три четвърти от членовете на управителните органи и регистрираните одитори, извършващи одит от името на дружеството, отговарят на изисквания, равностойни на тези за български одитори, и са положили успешно изпитите за това;
- ii) одиторското дружество извършва независим финансов одит в съответствие с изискванията за независимост и обективност; и
- iii) одиторското дружество публикува на уебсайта си годишен доклад за прозрачността или отговаря на други равностойни изисквания за разгласяване, в случай че одитира предприятия от обществен интерес.

Съществуващи мерки:

BG: Закон за независимия финансов одит.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите:

В **CZ**: одити в Чешката република може да извършва само предприятие, в което най-малко 60 процента от дяловото участие или правата на глас са запазени за лица с национална принадлежност към Чешката република или към държавите — членки на Европейския съюз.

Съществуващи мерки:

CZ: Закон от 14 април 2009 г. № 93/2009 Coll. за одиторите.

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **UK**: трансграничното предоставяне на одиторски услуги.

Съществуващи мерки:

UK: Companies Act 2006 (Закон за търговските дружества, 2006 г.)

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **HU**: трансгранично предоставяне на одиторски услуги.

Съществуващи мерки:

HU: Закон С от 2000 г.; и

Закон LXXV от 2007 г.

В **PT**: трансгранично предоставяне на одиторски услуги.

г) **Архитектурни услуги и услуги по градоустройствено планиране (CPC 8674)**

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **HR**: трансграничното предоставяне на услуги по градоустройствено планиране.

Резерва № 3 — Професионални услуги — свързани със здравето услуги и продажби на дребно на фармацевтични продукти

Сектор:	Свързани със здравето професионални услуги и продажби на дребно на фармацевтични продукти, медицински и ортопедични стоки; други услуги, предоставяни от фармацевти
Отраслова класификация:	CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 93121
Вид резерва:	Достъп до пазара Национално третиране Забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати Висше ръководство и съвети на директорите
Раздел:	Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

EU си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на посоченото по-долу.

- а) Медицински и дентални услуги; услуги, предоставяни от акушерки, медицински сестри, физиотерапевти и парамедицински персонал (CPC 63211, 85201, 9312, 9319, CPC 932)**

Във **FI**: предоставянето на всички свързани със здравето професионални услуги, независимо от това дали са публично или частно финансирани, включително медицинските и денталните услуги, услугите, предоставяни от акушерки, физиотерапевти и парамедицински персонал, както и услугите, предоставяни от психолози, с изключение на услугите, предоставяни от медицински сестри (CPC 9312, 93191).

Съществуващи мерки:

FI: Laki yksityisestä terveydenhuollosta (Закон за частното здравеопазване) (152/1990).

В **BG**: предоставянето на всички свързани със здравето професионални услуги, включително медицинските и денталните услуги, услугите, предоставяни от медицински сестри, акушерки, физиотерапевти и парамедицински персонал, както и услугите, предоставяни от психолози (CPC 9312, част от 9319).

Съществуващи мерки:

BG: Закон за лечебните заведения, Закон за съсловната организация на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара:

В **UK**: установяването на лекари в рамките на Националната здравна служба зависи от планирането във връзка с медицинския персонал (CPC 93121, 93122).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара и национално третиране:

В **CZ, MT**: предоставянето на всички свързани със здравето професионални услуги, включително на услугите, предоставяни от специалисти, като напр. лекари, лекари по дентална медицина, акушерки, медицински сестри, физиотерапевти, парамедици и психолози, както и на други свързани услуги (CPC 9312, част от 9319).

Съществуващи мерки:

CZ: Закон № 296/2008 Coll. за гарантиране качеството и безопасността на човешките тъкани и клетки, предназначени за употреба при човека (Закон за човешките тъкани и клетки);

Закон № 378/2007 Coll. за фармацевтичните продукти и за изменение на някои свързани закони (Закон за фармацевтичните продукти);

Закон № 123/2000 Coll. за медицинските изделия; и

Закон № 285/2002 Coll. относно донорството, вземането и трансплантирането на тъкани и органи и за изменение на някои закони (Закон за трансплантациите).

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

EU, с изключение на **NL** и **SE**: за предоставянето на всички свързани със здравето професионални услуги, включително услугите, предоставяни от специалисти, като напр. лекари, лекари по дентална медицина, акушерки, медицински сестри, физиотерапевти, парамедици и психолози, се изисква пребиваване. Тези услуги могат да бъдат предоставяни единствено от физически лица, намиращи се физически на територията на Европейския съюз (CPC 9312, част от 93191).

В **BE, UK**: трансграничното предоставяне на медицински, дентални и акушерски услуги и на услуги, предоставяни от медицински сестри, физиотерапевти, психолози и парамедицински персонал (част от CPC 85201, 9312, част от 93191, в допълнение — част от 85201 в BE).

В **UK**: за доставчици на услуги, които не се намират физически на територията на UK (част от CPC 85201, 9312, част от 93191).

б) Ветеринарни услуги (CPC 932)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **BG**: ветеринарно лечебно заведение може да бъде учредено от физическо или юридическо лице.

За упражняването на ветеринарномедицинска дейност се прилага условие за национална принадлежност към държава — членка на Европейския съюз или на ЕИП, като в противен случай за чужденците се изисква разрешение за постоянно пребиваване (изисква се физическо присъствие).

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **BE, LV**: трансграничното предоставяне на ветеринарни услуги.

в) Продажби на дребно на фармацевтични продукти, медицински и ортопедични стоки и други услуги, предоставяни от фармацевти (CPC 63211)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

EU, с изключение на **EL, IE, LU, LT, NL** и **UK**: за ограничаване на броя на доставчиците, които имат право да предоставят определена услуга в конкретна местна зона или област на недискриминационна основа, за да се избегне свръхпредлагане в области с ограничено търсене. Поради това може да се приложи тест за икономическа необходимост, като се вземат предвид фактори като броят на съществуващите обекти и въздействието върху тях, транспортната инфраструктура, гъстотата на населението или географското разпределение.

EU, с изключение на **BE, BG, CZ, EE** и **IE**: поръчването по пощата е възможно единствено от държави — членки на ЕИП, така че за продажбата на дребно на фармацевтични продукти и на определени медицински стоки на населението в Европейския съюз се изисква установяване в някоя от тези държави.

В **BE**: поръчването по пощата е разрешено единствено за аптеки с общ достъп, така че за продажбата на дребно на фармацевтични продукти и на определени стоки се изисква установяване в Белгия.

В **BG, EE** и **ES**: поръчването на фармацевтични продукти по пощата е забранено.

В **CZ**: поръчването по пощата е възможно единствено от държави — членки на Европейския съюз.

В **IE** и **LT**: поръчването по пощата на фармацевтични продукти, за които е необходима рецепта, е забранено.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите, забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

Във **FI**: продажбите на дребно на фармацевтични продукти.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В SE: продажбите на дребно на фармацевтични продукти и доставянето на фармацевтични стоки на населението.

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В UK: трансграничните продажби на дребно на фармацевтични продукти, медицински и ортопедични стоки и други услуги, предоставяни от фармацевти.

Съществуващи мерки:

AT: Arzneimittelgesetz (Закон за лекарствените средства), BGBl. № 185/1983, с измененията, §§ 57, 59, 59a; и
Medizinproduktegesetz (Закон за медицинските изделия), BGBl. № 657/1996, с измененията, § 99.

BE: Arrêté royal du 21 janvier 2009 portant instructions pour les pharmaciens; и Arrêté royal du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice des professions des soins de santé.

FI: Lääkelaki (Закон за лекарствата) (395/1987).

SE: Закон за търговията с фармацевтични продукти (2009:336);
Наредба за търговията с фармацевтични продукти (2009:659); и
приетите от шведската Агенция за лекарствените продукти допълнителни наредби, като подробна информация относно тях може да се намери в посочения документ (LVFS 2009:9).

**Резерва № 4 — Бизнес услуги — услуги в областта на научноизследователската и
развойната дейност**

Сектор:	Бизнес услуги — услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност
Отраслова класификация:	СРС 851, 852, 853
Вид резерва:	Достъп до пазара Национално третиране
Раздел:	Трансгранична търговия с услуги

Описание:

EU си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на посоченото по-долу.

В **RO**: по отношение на трансграничното предоставяне на услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност.

Съществуващи мерки:

RO: Правителствена наредба № 6/2011;

Заповед на министъра на образованието и науката № 3548/2006; и

Правителствено решение № 134/2011.

Резерва № 5 — Бизнес услуги — услуги, свързани с недвижими имоти

Сектор: Бизнес услуги — услуги, свързани с недвижими имоти

Отраслова
класификация: CPC 821, 822

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране

Раздел: Трансгранична търговия с услуги

Описание:

EU си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на посоченото по-долу.

В **CZ** и **HU**: трансграничното предоставяне на услуги, свързани с недвижими имоти.

Резерва № 6 — Бизнес услуги — услуги по отдаване под наем или на лизинг

Сектор: Бизнес услуги — услуги по отдаване под наем или на лизинг, без оператори

Отраслова класификация: CPC 832

Вид резерва: Достъп до пазара

Национално третиране

Раздел: Трансгранична търговия с услуги

Описание:

EU си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на посоченото по-долу.

В BE и FR: трансграничното предоставяне на услуги за отдаване под наем или на лизинг без оператор на лични вещи и стоки за бита.

Резерва № 7 — Бизнес услуги — услуги по събиране на парични вземания и услуги по събиране на финансова информация за кредитния статус и платежоспособността

Сектор: Бизнес услуги — услуги по събиране на парични вземания, услуги по събиране на финансова информация за кредитния статус и платежоспособността

Отраслова
класификация: CPC 87901, 87902

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране

Раздел: Трансгранична търговия с услуги

Описание:

EU си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на посоченото по-долу.

EU, с изключение на **ES**, **LV** и **SE**, по отношение на предоставянето на услугите по събиране на парични вземания и на услугите по събиране на финансова информация за кредитния статус и платежоспособността.

Резерва № 8 — Бизнес услуги — посреднически услуги по осигуряване на персонал

Сектор: Бизнес услуги — посреднически услуги по осигуряване на персонал

Отраслова
класификация: CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209

Вид резерва: Достъп до пазара

Национално третиране

Висше ръководство и съвети на директорите

Раздел: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕУ си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на посоченото по-долу.

С изключение на **HU** и **SE**: предоставянето на услуги по осигуряване на помощен персонал в домакинството, други работници в сектора на търговията или промишлеността, сестрински и друг персонал (CPC 87204, 87205, 87206, 87209).

С изключение на **BE, HU и SE**: да се изисква установяване и да се забранява трансграничното предоставяне на посреднически услуги по осигуряване на помощен персонал за работа в офис и други работници.

В **AT, BG, CY, CZ, EE, FI, MT, PL, PT, RO, SI и SK**: установяването на служби за посреднически услуги по осигуряване на помощен персонал за работа в офис и други работници.

В **LT и LV**: услугите по осигуряване на помощен персонал за работа в офис.

В **DE и IT**: да се ограничава броят на доставчиците на посреднически услуги по осигуряване на персонал.

Във **FR**: по отношение на тези услуги може да има държавен монопол.

В **DE**: Федералното министерство на труда и социалните въпроси може да издава наредби относно устройването и наемането на работа на персонал от държави извън Европейския съюз и ЕИП за определени професии (CPC 87202).

В **AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI и SK**: предоставянето на услуги по осигуряване на помощен персонал за работа в офис.

Във **FR, IE, IT** и **NL**: да се изисква установяване и да се забранява трансграничното предоставяне на услуги по осигуряване на персонал за работа в офис.

В **IT**: да се ограничава броят на доставчиците на услуги по осигуряване на персонал за работа в офис (87203).

В **BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI** и **SK**: предоставянето на услуги по набиране на ръководен персонал.

В **IE**: да се изисква установяване и да се забранява трансграничното предоставяне на услуги по набиране на ръководен персонал (87201).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара:

В **ES**: да се ограничават броят на доставчиците на услуги по набиране на ръководен персонал и броят на доставчиците на услуги по осигуряване на персонал (CPC 87201, 87202).

Съществуващи мерки:

АТ: §§ 97 и 135 от австрийския Закон за търговията (Gewerbeordnung), Федерален държавен вестник № 194/1994, с измененията; и

Закон за временната заетост (Arbeitskräfteüberlassungsgesetz/AÜG), Федерален държавен вестник № 196/1988, с измененията.

BG: Закон за насърчаване на заетостта, членове 26, 27, 27а и 28.

СУ: Закон за частните агенции за заетост 150(I)/2013, публикуван на 6.12.2013 г.; и
Закон за частните агенции за заетост № 126(I)/2012.

CZ: Закон за заетостта (435/2004).

DE: раздел 38 от Наредбата за заетостта (Beschäftigungsverordnung); и
Социален кодекс III (Drittes Buch Sozialgesetzbuch – SGB III), насърчаване на заетостта, параграф 292.

DK: §§ 8a – 8f от Законодателен указ № 73 от 17 януари 2014 г., както е уточнено в Указ № 228 от 7 март 2013 г. (трудова заетост на морските лица); и
Закон за разрешителните за работа от 2006 г., S1(2) и (3).

EL: Закон 4052/2012 (Официален държавен вестник 41 А), с измененията на някои от неговите разпоредби със Закон № 4093/2012 (Официален държавен вестник 222 А).

ES: Real Decreto-ley 8/2014, de 4 de julio, de aprobación de medidas urgentes para el crecimiento, la competitividad y la eficiencia, artículo 117 (tramitado como Ley 18/2014, de 15 de octubre).

FI: Lakijulkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (Закон за публичната служба по заетостта и предприятията) (916/2012).

HR: Закон за посредничеството по заетостта и правото на обезщетение при безработица (OG 80/08, 121/10, 118/12 и 153/13);

Наредба относно изпълнението на дейностите, свързани със заетостта (OG 8/14);

Закон за труда (OG 93/14), членове 44 — 47; и

Закон за чужденците (OG 130/11 и 74/12) за заетостта на чужденците в Хърватия.

IE: Employment Permits Act 2006. S1(2) and (3) (Закон за разрешителните за работа от 2006 г., S1(2) и (3)).

IT: Законодателен декрет 276/2003, членове 4, 5.

LT: Литовски кодекс на труда, Закон на Република Литва относно агенциите за временна заетост от 19 май 2011 г. № XI-1379, последно изменен на 11 април 2013 г. № XII-230.

LU: Loi du 18 janvier 2012 portant création de l'Agence pour le développement de l'emploi) (Закон от 18 януари 2012 г. относно създаването на агенция за развитие на заетостта – ADEM).

MT: Закон за услугите за заетост и обучение (глава 343) (членове 23 — 25); и Разпоредби относно агенциите за заетост (S.L. 343.24).

PL: член 18 от Закона от 20 април 2004 г. относно насърчаването на заетостта и институциите на пазара на труда (Dz. U. от 2015, Item. 149, с измененията).

PT: Декрет-закон № 260/2009 от 25 септември, изменен със Закон № 5/2014 от 12 февруари (достъп и предоставяне на услуги от агенции за посредническа дейност по наемане на работа).

RO: Закон № 156/2000 относно защитата на румънските граждани, работещи в чужбина, повторно публикуван, и Правителствено решение № 384/2001 за одобряване на методологичните норми за прилагане на Закон № 156/2000, с последващите изменения; Правителствена наредба № 277/2002, изменена с Правителствена наредба № 790/2004 и Правителствена наредба № 1122/2010; и Закон № 53/2003 — Кодекс на труда, повторно публикуван, с последващите изменения и допълнения, и Правителствено решение № 1256/2011 относно условията за осъществяване на дейност и процедурата за предоставяне на разрешение на агенции за временна заетост.

SI: Закон за регулиране на пазара на труда (Официален вестник на Република Словения, № 80/2010, 21/2013, 63/2013); и Закон за заетостта, самостоятелната заетост и работата на чужденците – ZZSDT (Официален вестник на Република Словения, № 47/2015).

SK: Закон № 5/2004 за службите по заетостта; и Закон № 455/1991 за търговското лицензиране.

Резерва № 9 — Бизнес услуги — услуги в областта на сигурността и разследването

Сектор: Бизнес услуги — услуги в областта на сигурността и разследването

Отраслова
класификация: CPC 87301, 87302, 87303, 87304, 87305, 87309

Вид резерва: Достъп до пазара

Национално третиране

Забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати

Висше ръководство и съвети на директорите

Раздел: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

EU си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на посоченото по-долу.

а) Услуги в областта на сигурността (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите, забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **BG, CY, CZ, EE, LT, LV, MT, PL, RO, SI** и **SK**: предоставянето на услуги в областта на сигурността.

В **DK, HR** и **HU**: предоставянето на услуги от следните подсектори: услуги на охранители (87305) в **HR** и **HU**, консултантски услуги в областта на сигурността (87302) в **HR**, услуги, свързани с осигуряването на летищна охрана (част от 87305) в **DK** и услуги на специални автомобили за транспортиране на ценни пратки (87304) в **HU**.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **BE**: за членовете на съветите на директорите на дружества, предоставящи услуги в областта на охраната и сигурността (87305), както и консултации и обучения, свързани с услугите в областта на сигурността (87302), се изисква да имат национална принадлежност към държава — членка на Европейския съюз. За членовете на висшето ръководство на дружества, предоставящи консултантски услуги в областта на охраната и сигурността, също се изисква да са пребиваващи лица с национална принадлежност към държава — членка на Европейския съюз.

Във **FI**: лицензи за предоставяне на услуги в областта на сигурността може да се предоставят само на физически лица, които пребивават в ЕИП, или на юридически лица, установени в ЕИП.

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **BE, ES, FI, FR** и **PT**: предоставянето на услуги в областта на сигурността от чуждестранен доставчик на трансгранична основа не е разрешено. Налице са изисквания за гражданство по отношение на специализирания персонал в **PT**, на частните служители по сигурността — в **ES**, и на изпълнителните директори и директорите — във **FR**.

Съществуващи мерки:

BG: Закон за частната охранителна дейност.

CZ: Закон за търговското лицензиране.

DK: Регламент относно сигурността на въздухоплаването.

FI: Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista 282/2002 (Закон за частните услуги в областта на сигурността).

LT: Закон за сигурността на лицата и имуществото, 8 юли 2004 г., № IX-2327.

LV: Закон за дейностите по охрана (раздели 6, 7, 14).

PL: Закон от 22 август 1997 г. относно защитата на лицата и собствеността (Сборник закони от 2016 г., точка 1432, с измененията).

PT: Закон 34/2013; и
Наредба 273/2013.

SI: Zakon o zasebnem varovanju (Закон за частната охрана).

б) Услуги по разследване (CPC 87301)

EU, с изключение на AT и SE: предоставянето на услуги по разследване.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В LT и PT: услугите по разследване са монопол, запазен за държавата.

Резерва № 10 — Бизнес услуги — други бизнес услуги

Сектор:	Бизнес услуги — други бизнес услуги (услуги по писмен и устен превод, услуги по копиране, услуги, свързани с енергоразпределението, и услуги, свързани с производството)
Отраслова класификация:	CPC 87905, 87904, 884, 887
Вид резерва:	Достъп до пазара Национално третиране Третиране като най-облагодетелствана нация
Раздел:	Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

EU си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на посоченото по-долу.

а) Услуги по писмени и устни преводи (CPC 87905)

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **HR**: трансграничното предоставяне на услуги по писмен и устен превод на официални документи.

б) Услуги по копиране (CPC 87904)

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **HU**: да се изисква установяване за предоставянето на услуги по копиране.

- в) Услуги, свързани с енергоразпределението, и услуги, свързани с производството (част от CPC 884, 887 различни от съветнически и консултантски услуги)**

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **HU**: услугите, свързани с енергоразпределението, и трансграничното предоставяне на услуги, свързани с производството, с изключение на съветническите и консултантските услуги, свързани с тези сектори.

- г) Поддръжка и ремонт на плавателни съдове, на оборудване за железопътен транспорт и на въздухоплавателни средства и техни части (част от CPC 86764, CPC 86769, CPC 8868)**

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **EU**, с изключение на **DE**, **EE** и **HU**: да се изисква установяване или физическо присъствие на негова територия и да се забранява трансгранично предоставяне на услуги по поддръжка и ремонт на транспортно оборудване от лица, намиращи се извън неговата територия.

В **EU**, с изключение на **CZ, EE, HU, LU** и **SK**: да се изисква установяване или физическо присъствие на негова територия и да се забранява трансгранично предоставяне на услуги по поддръжка и ремонт на плавателни съдове по вътрешни водни пътища от лица, намиращи се извън неговата територия.

В **EU**, с изключение на **EE, HU** и **LV**: да се изисква установяване или физическо присъствие на негова територия и да се забранява трансгранично предоставяне на услуги по поддръжка и ремонт на морски плавателни съдове от лица, намиращи се извън неговата територия.

В **EU**, с изключение на **AT, EE, HU, LV** и **PL**: да се изисква установяване или физическо присъствие на негова територия и да се забранява трансгранично предоставяне на услуги по техническо обслужване и ремонт на въздухоплавателни средства и техни части от лица, намиращи се извън неговата територия (част от CPC 86764, CPC 86769, CPC 8868).

В **EU**: само признатите организации, оправомощени от Европейския съюз, могат да извършват нормативно установени прегледи и сертифициране на кораби от името на държавите — членки на Европейския съюз. Може да се изисква установяване.

Съществуващи мерки:

EU: Регламент (ЕО) № 391/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно общи правила и стандарти за организациите за проверка и преглед на кораби.

д) Други бизнес услуги, свързани с въздухоплаването

По отношение на либерализирането на инвестициите — третиране като най-облагодетелствана нация; по отношение на трансграничната търговия с услуги — третиране като най-облагодетелствана нация:

EU: да предоставя различно третиране на трета държава в съответствие със съществуващи или бъдещи двустранни споразумения относно следните услуги:

- i) продажба и маркетинг на услуги в областта на въздушния транспорт;
- ii) услуги, свързани с компютризирани системи за резервация (CRS);
- iii) техническо обслужване и ремонт на въздухоплавателни средства и техни части;
или
- iv) отдаване под наем или на лизинг на въздухоплавателни средства, без екипаж.

Резерва № 11 — Далекосяобщителни услуги

Сектор: Далекосяобщителни услуги

Вид резерва: Достъп до пазара

Национално третиране

Раздел: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на услугите за телевизионно и радиоразпръскване. Телевизионното и радиоразпръскване се определя като непрекъсната предавателна верига, необходима за разпространение на сигналите на радио- и телевизионните програми за населението, но не включва линиите за пренос на данни между операторите.

Резерва № 12 — Строителство

Сектор: Строителни услуги

Отраслова
класификация: CPC 51

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране

Раздел: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕУ си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на посоченото по-долу.

В **LT**: правото за изготвяне на проектна документация за строителни работи от изключителна важност се предоставя само на проектантско предприятие, регистрирано в Литва, или на чуждестранно проектантско предприятие, което е одобрено от институция, упълномощена от правителството да извършва тези дейности. Правото за извършване на технически дейности в основните области на строителството може да бъде предоставено на лице с нелитовски произход, което е одобрено от институция, упълномощена от правителството на Литва.

Резерва № 13 — Дистрибуторски услуги

Сектор: Дистрибуторски услуги

Отраслова
класификация: СРС 62117, 62251, 8929, част от 62112, 62226, 63107

Вид резерва: Достъп до пазара

Национално третиране

Висше ръководство и съвети на директорите

Забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати

Раздел: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

EU си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на посоченото по-долу.

а) Дистрибуция на фармацевтични продукти

В **BG**: трансграничната дистрибуция на едро на фармацевтични продукти (CPC 62251).

Във **FI**: дистрибуцията на едро на фармацевтични продукти (CPC 62117, 62251, 8929).

Съществуващи мерки:

BG: Закон за лекарствените продукти в хуманната медицина.

FI: Lääkelaki (Закон за лекарствата) (395/1987).

б) Дистрибуция на алкохолни напитки

Във **FI**: дистрибуцията на алкохолни напитки (част от CPC 62112, 62226, 63107, 8929).

Съществуващи мерки:

FI: Alkoholilaki (Закон за алкохолните напитки) (1143/1994).

в) Други видове дистрибуция (част от CPC 621, CPC 62228, CPC 62251, CPC 62271, част от CPC 62272, CPC 62276, CPC 63108, част от CPC 6329)

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **BG**: дистрибуцията на едро на химически продукти, благородни метали и скъпоценни камъни, медицински вещества и продукти и стоки с медицинско предназначение; тютюн и тютюневи изделия и алкохолни напитки.

България си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на услугите, предоставяни от стокови брокери.

Съществуващи мерки:

В **BG**: Закон за лекарствените продукти в хуманната медицина;

Закон за ветеринарномедицинската дейност;

Закон за забрана на химическото оръжие и за контрол на токсичните химически вещества и техните прекурсори;

Закон за тютюна и тютюневите изделия;

Закон за акцизите и данъчните складове; и

Закон за виното и спиртните напитки.

Резерва № 14 — Образователни услуги

Сектор: Образователни услуги

Отраслова
класификация: CPC 92

Вид резерва: Достъп до пазара

Национално третиране

Висше ръководство и съвети на директорите

Забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати

Раздел: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕУ си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на посоченото по-долу.

ЕУ: всички образователни услуги, които получават публично финансиране или държавна подкрепа под каквато и да е форма, и следователно не се считат за финансирани по частен път. Когато предоставянето на частно финансирани образователни услуги от чуждестранен доставчик е разрешено, участието на частните оператори в образователната система може да се извършва след получаване на концесия на недискриминационна основа.

EU, с изключение на **CZ, NL, SE** и **SK**: по отношение на предоставянето на частно финансирани други образователни услуги, тоест различни от класифицираните като услуги в областта на началното, прогимназиалното, средното, висшето образование и образованието за възрастни (CPC 92).

В **BG, IT** и **SI**: да се ограничава трансграничното предоставяне на частно финансирани услуги в областта на началното образование (CPC 921).

В **BG** и **IT**: да се ограничава трансграничното предоставяне на частно финансирани услуги в областта на прогимназиалното и средното образование (CPC 922).

В **AT**: да се ограничава трансграничното предоставяне на частно финансирани услуги в областта на образованието за възрастни чрез радио- или телевизионни предавания (CPC 924).

В **CY, FI, MT** и **RO**: предоставянето на частно финансирани услуги в областта на началното, прогимназиалното и средното образование и образованието за възрастни (CPC 921, 922, 924).

В **AT, BG, CY, FI, MT** и **RO**: предоставянето на частно финансирани услуги в областта на висшето образование (CPC 923).

В **CZ** и **SK**: по-голямата част от членовете на съвета на директорите на учебно заведение, предоставящо частно финансирани услуги в областта на образованието, трябва да бъдат лица с национална принадлежност към съответната държава (CPC 921, 922, 923 за SK — различни от 92310, 924).

В **SI**: по-голямата част от членовете на съвета на директорите на учебно заведение, предоставящо частно финансирани услуги в областта на прогимназиалното, средното или висшето образование, трябва да бъдат лица с национална принадлежност към Словения (CPC 922, 923).

В **SE**: доставчици на образователни услуги, които са получили одобрение от публичните органи за предоставяне на образователни услуги. Настоящата резерва се прилага за доставчиците на частно финансирани образователни услуги, ползващи някаква форма на държавна подкрепа, *inter alia*, за доставчиците на образователни услуги, признати от държавата, под контрола на държавата или предоставящи образование, което дава право да се ползва подкрепа (CPC 92).

В **SK**: изисква се пребиваване в ЕИП за доставчиците на всички частно финансирани образователни услуги, различни от услуги, свързани с техническото и професионалното обучение след завършване на средно образование. Може да се прилага тест за икономическа необходимост и броят на учредяваните училища може да бъде ограничен от местните органи (CPC 921, 922, 923 различни от 92310, 924).

Съществуващи мерки:

BG: Закон за народната просвета, член 12;

Закон за висшето образование, параграф 4 от допълнителните разпоредби; и

Закон за професионалното образование и обучение, член 22.

FI: Perusopetuslaki (Закон за основното образование) (628/1998);

Lukiolaki (Закон за средните общообразователни училища) (629/1998);

Laki ammatillisesta koulutuksesta (Закон за професионалното образование и обучение) (630/1998);

Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (Закон за професионалното образование за възрастни) (631/1998);

Ammattikorkeakoululaki (Закон за политехническите училища) (351/2003); и

Yliopistolaki (Закон за университетите) (558/2009).

IT: Кралски указ 1592/1933 (Закон за прогимназиалното и средното образование);

Закон 243/1991 (за извънредните случаи на публично финансиране на частните университети);

Резолюция 20/2003 на Националния комитет за оценка на системата на университетско образование (Comitato nazionale per la Valutazione del Sistema Universitario); и

Указ на президента на републиката (УПР) 25/1998.

SK: Закон 245/2008 за образованието;

Закон 131/2002 за университетите, членове 2, 47, 49а; и

Закон 596/2003 за държавната администрация в образованието, член 16.

Резерва № 15 — Услуги в областта на околната среда

Сектор: Услуги, свързани с околната среда: управление на отпадъците и почвите

Отраслова
класификация: СРС 9401, 9402, 9403, 94060

Вид резерва: Достъп до пазара

Раздел: Трансгранична търговия с услуги

Описание:

EU си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на посоченото по-долу.

В DE: предоставянето на услуги по управление на отпадъците, различни от консултантските услуги, и по отношение на услугите по опазване на почвите и по управление на замърсените почви, различни от консултантските услуги.

Резерва № 16 — Финансови услуги

Сектор: Финансови услуги

Отраслова Достъп до пазара

класификация: Национално третиране

Висше ръководство и съвети на директорите

Вид резерва:

Раздел: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕУ си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на посоченото по-долу.

а) Всички финансови услуги

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара:

ЕУ: да изисква от финансова институция, различна от клон, при установяване в държава — членка на Европейския съюз, да приеме специфична правна форма на недискриминационна основа.

б) Застрахователни и свързани със застраховането услуги

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

EU, с изключение на **CY, LV, LT, MT и PL**: за предоставянето на застрахователни и свързани със застраховането услуги, с изключение на:

- i) услуги по пряко застраховане (включително съзастраховане) и посредничество при пряко застраховане за застраховане срещу рискове, свързани с:
 - морския транспорт, търговския въздушен транспорт, изстрелването на космически кораби и средства (включително спътници), като застраховката покрива всички или част от изброените по-долу елементи: превозваните стоки, транспортното средство със стоките и всяка отговорност, произтичаща във връзка с тях; и
 - стоки, превозвани в режим международен транзит;
- ii) презастраховане и ретроцесия; и
- iii) услуги, съпътстващи застраховането.

В **BG**: застраховката на товари по време на превоз, застраховката на самите превозни средства и застраховката „Гражданска отговорност“ по отношение на рискове в България не могат да се сключват пряко от чуждестранни застрахователни дружества.

В **CY**: за предоставянето на застрахователни и свързани със застраховането услуги, с изключение на:

- i) услуги по пряко застраховане (включително съзастраховане) за застраховане срещу рискове, свързани с:
 - морския транспорт, търговския въздушен транспорт, изстрелването на космически кораби и средства (включително спътници), като застраховката покрива всички или част от изброените по-долу елементи: превозваните стоки, транспортното средство със стоките и всяка отговорност, произтичаща във връзка с тях; и
 - стоки, превозвани в режим международен транзит;
- ii) застрахователно посредничество;
- iii) презастраховане и ретроцесия; и
- iv) услуги, съпътстващи застраховането.

Във **FR**: застраховката срещу рискове при сухопътни превозни средства може да се сключва само от застрахователни дружества, установени в Европейския съюз.

Съществуващи мерки:

FR: Article L 310-10 du code des assurances (член L 310-10 от Застрахователния кодекс).

В **IT**: застраховката на товари по време на превоз, застраховката на самите превозни средства и застраховката „Гражданска отговорност“ по отношение на рискове в Италия могат да се сключват само от застрахователни дружества, установени в Европейския съюз, с изключение на международния транспорт, който включва внос в Италия.

Съществуващи мерки:

IT: член 29 от Кодекса за частното застраховане (Законодателен декрет № 209 от 7 септември 2005 г.)

В **IT**: да се изисква установяване и да се забранява трансграничното предоставяне на актюерски услуги.

Съществуващи мерки:

IT: Закон 194/1942 за актюерската професия.

В **MT**, **LT** и **LV**: за предоставянето на застрахователни и свързани със застраховането услуги, с изключение на:

- i) услуги по пряко застраховане (включително съзастраховане) за застраховане срещу рискове, свързани с:
 - морския транспорт, търговския въздушен транспорт, изстрелването на космически кораби и средства (включително спътници), като застраховката покрива всички или част от изброените по-долу елементи: превозваните стоки, транспортното средство със стоките и всяка отговорност, произтичаща във връзка с тях; и
 - стоки, превозвани в режим международен транзит;
- ii) презастраховане и ретроцесия; и
- iii) услуги, съпътстващи застраховането.

В **PL**: за предоставянето на застрахователни и свързани със застраховането услуги, с изключение на:

- i) услуги по пряко застраховане (включително съзастраховане) за застраховане срещу рискове, свързани със стоки при международната търговия; и
- ii) презастраховане и ретроцесия срещу рискове във връзка със стоки при международната търговия.

В **PT**: авиационното и морското транспортно застраховане, включващо застраховка на товари, въздухоплавателни средства и плавателни съдове и застраховка „Гражданска отговорност“, могат да се сключват само от дружества, установени в Европейския съюз.

Единствено физически лица или дружества, установени в Европейския съюз, могат да извършват дейност като посредници при сключването на такива застраховки в Португалия.

Съществуващи мерки:

PT: член 7 от Декрет-закон 94-B/98; и
член 7 от Декрет-закон 144/2006.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **DE**: ако чуждестранно застрахователно дружество създаде клон в Германия, то може да сключва в Германия договори за застраховка при международен транспорт само с посредничеството на клона, създаден в Германия.

Съществуващи мерки:

DE: § 43 Abs. 2 Luftverkehrsgesetz (LuftVG); и
§ 105 Abs. 1 Luftverkehrszulassungsordnung (LuftVZO).

В **ES**: за упражняване на актюерската професия се изисква пребиваване в държавата или, като алтернатива, две години професионален опит.

В **HU**: пряко застраховане на територията на Унгария от застрахователни дружества, които не са установени в Европейския съюз, е разрешено само посредством клон, вписан в търговския регистър в Унгария.

Съществуващи мерки:

HU: Закон LX от 2003 г.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

Във **FI**: за предоставянето на застрахователни услуги от брокери се изисква постоянното място на стопанска дейност да бъде в Европейския съюз.

Единствено застрахователните дружества, чието главно управление се намира в Европейския съюз или които имат клон във Финландия, могат да предлагат услуги по пряко застраховане (включително съзастраховане).

Поне половината от членовете на съвета на директорите и на надзорния съвет и изпълнителният директор на застрахователно дружество, което предлага задължително пенсионно осигуряване, трябва да пребивават в ЕИП, освен ако компетентните органи не са позволили дерогация. Чуждестранни застрахователи не могат да получат лиценз за клон във Финландия за извършване на задължително пенсионно осигуряване. Поне един одитор трябва да пребивава постоянно в ЕИП.

За останалите застрахователни дружества се изисква поне един член на съвета на директорите и на надзорния съвет и изпълнителният директор да пребивават в ЕИП. Поне един одитор трябва да пребивава постоянно в ЕИП.

Генералният представител на застрахователно дружество от Япония трябва да пребивава на територията на Финландия, освен ако главното управление на дружеството е в ЕС.

Съществуващи мерки:

FI: Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (Закон за чуждестранните застрахователни дружества) (398/1995);

Vakuutusyhtiölaki (Закон за застрахователните дружества) (521/2008);

Laki vakuutusedustuksesta (Закон за застрахователното посредничество) (570/2005); и

Laki työeläkevakuutusyhtiöistä (Закон за дружествата, извършващи задължително пенсионно осигуряване) (354/1997).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **SK**: чужденци могат да учредят застрахователно дружество под формата на акционерно дружество или да осъществяват застрахователна дейност чрез клонове със седалище в Словашката република. И в двата случая разрешението се издава след извършване на преценка от страна на надзорните органи.

Съществуващи мерки:

SK: Закон 39/2015 за застраховането.

в) Банкови и други финансови услуги

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В ЕУ: само дружества със седалище в Европейския съюз могат да извършват дейност като депозитари на активите на инвестиционни фондове. За управление на договорни фондове, в това число дялови тръстове, и когато е разрешено съгласно националното законодателство — на инвестиционни дружества, се изисква създаване на специализирано управляващо дружество с главно управление и седалище в същата държава — членка на Европейския съюз.

Съществуващи мерки:

ЕУ: Директива 2009/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК), изменена с директиви 2010/78/ЕС, 2011/61/ЕС, 2013/14/ЕС и 2014/91/ЕС; и

Директива 2011/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2011 г. относно лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове, изменена с Директива 2013/14/ЕС.

SK: инвестиционни услуги в Словашката република могат да бъдат предоставяни от управляващи дружества с правна форма на акционерно дружество със собствен капитал в размер, съответстващ на законовия (без клонове).

Съществуващи мерки:

SK: Закон 566/2001 за ценните книжа; и
Закон 483/2001 за банките.

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В ЕЕ: за приемане на депозити съществува изискване за получаване на разрешение от естонския орган за финансов надзор и за регистриране като акционерно дружество, дъщерно дружество или клон в съответствие с естонското законодателство.

Съществуващи мерки:

EE: Krediidiasutuste seadus (Закон за кредитните институции) § 206 и §21.

Във **FI**: най-малко един от учредителите, от членовете на съвета на директорите и на надзорния съвет, изпълнителният директор на доставчиците на банкови услуги, както и лицето, упълномощено да се подписва от името на кредитната институция, трябва да пребивават постоянно в ЕИП. Поне един одитор трябва да пребивава постоянно в ЕИП. За платежните услуги може да се изисква пребиваване или местожителство във Финландия.

Съществуващи мерки:

FI: Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista (Закон за търговските банки и други кредитни институции под формата на дружество с ограничена отговорност) (1501/2001);

Säästöpankkilaki (1502/2001) (Закон за спестовната банка);

Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista (1504/2001) (Закон за кооперативните банки и други кредитни институции под формата на кооперативна банка);

Laki hypoteekkiyhdistyksistä (936/1978) (Закон за институциите за ипотечни кредити);

Maksulaitoslaki (297/2010) (Закон за платежните институции);

Laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa (298/2010) (Закон за функционирането на чуждестранните платежни институции във Финландия); и

Laki luottolaitostoiminnasta (Закон за кредитните институции) (121/2007).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **IT**: услугите на „consulenti finanziari“ (финансовите консултанти).

Съществуващи мерки:

IT: членове 91—111 от Наредбата за посредниците на Националната комисия за ценни книжа и фондови борси (CONSOB) (№ 16190 от 29 октомври 2007 г.).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **LT**: само банки със седалище или клон в Литва, на които е разрешено да предоставят инвестиционни услуги в ЕИП, могат да извършват дейност като депозитари на активите на пенсионните фондове. Поне един от административните ръководители на банката трябва да говори литовски език и да е постоянно пребиваващ в Литва.

Съществуващи мерки:

LT: Закон на Република Литва за банките от 30 март 2004 г. № IX-2085;

Закон на Република Литва за предприятия за колективно инвестиране от 4 юли 2003 г. № IX-1709; и

Закон на Република Литва за допълнителното доброволно пенсионно натрупване от 3 юни 1999 г. № VIII-1212.

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

EU, с изключение на **BE, CY, EE, LT, LV, MT, RO** и **SI**: за предоставянето на банкови и други финансови услуги, с изключение на:

- i) предоставяне и предаване на финансова информация и обработка на финансови данни и свързан с тях софтуер от доставчици на други финансови услуги; и
- ii) консултантски и други спомагателни финансови услуги, свързани с банкови и други финансови услуги, описани в определението за банкови и други финансови услуги (без застрахователните), дадено в раздел Д, подраздел 5, член 8.59, буква а), подточка ii), с изключение на посредничеството, описано в посочената буква.

В ВЕ: за предоставянето на банкови и други финансови услуги, с изключение на предоставяне и предаване на финансова информация и обработка на финансови данни и свързан с тях софтуер от доставчици на други финансови услуги.

В СУ: за предоставянето на банкови и други финансови услуги, с изключение на:

- i) търговия за собствена сметка или за сметка на клиенти, независимо дали на борсовия или извънборсовия пазар или по друг начин с прехвърлими ценни книжа;
- ii) предоставяне и предаване на финансова информация и обработка на финансови данни и свързан с тях софтуер от доставчици на други финансови услуги; и
- iii) консултантски и други спомагателни финансови услуги, свързани с банкови и други финансови услуги, описани в определението за банкови и други финансови услуги (без застрахователните), дадено в раздел Д, подраздел 5, член 8.59, буква а), подточка ii), с изключение на посредничеството, описано в посочената буква.

В ЕЕ и LT: за предоставянето на банкови и други финансови услуги, с изключение на:

- i) приемане на депозити;

- ii) предоставяне на заеми от всякакъв вид;
- iii) финансов лизинг;
- iv) всякакви услуги по плащания и парични преводи; гаранции и задължения;
- v) търговия за собствена сметка или за сметка на клиенти, независимо дали на борсовия или извънборсовия пазар;
- vi) участие в емитиране на всякакъв вид ценни книжа, включително поемане и пласиране като посредник (независимо дали публично или частно), и предоставяне на услуги, свързани с такива емисии;
- vii) парично брокерство;
- viii) управление на активи, като управление на пари в брой или на портфейл от ценни книжа, управление на всички форми на колективно инвестиране, попечителски, депозитарни и доверителни услуги;
- ix) услуги по сетълмент и клирингови услуги за финансови активи, включително ценни книжа, дериватни продукти и други прехвърляеми инструменти;

- x) предоставяне и предаване на финансова информация и обработка на финансови данни и свързан с тях софтуер; и
- xi) консултантски и други спомагателни финансови услуги, свързани с банкови и други финансови услуги, описани в определението за банкови и други финансови услуги (без застрахователните), дадено в раздел Д, подраздел 5, член 8.59, буква а), подточка ii), с изключение на посредничеството, описано в посочената буква.

В LV: за предоставянето на банкови и други финансови услуги, с изключение на:

- i) участие в емитиране на всякакъв вид ценни книжа, включително поемане и пласиране като посредник (независимо дали публично или частно) и предоставяне на услуги, свързани с такива емисии;
- ii) предоставяне и предаване на финансова информация и обработка на финансови данни и свързан с тях софтуер от доставчици на други финансови услуги; и
- iii) консултантски и други спомагателни финансови услуги, свързани с банкови и други финансови услуги, описани в определението за банкови и други финансови услуги (без застрахователните), дадено в раздел Д, подраздел 5, член 8.59, буква а), подточка ii), с изключение на посредничеството, описано в посочената буква.

В **MT**: за предоставянето на банкови и други финансови услуги, с изключение на:

- i) приемане на депозити;
- ii) предоставяне на заеми от всякакъв вид;
- iii) предоставяне и предаване на финансова информация и обработка на финансови данни и свързан с тях софтуер от доставчици на други финансови услуги; и
- iv) консултантски и други спомагателни финансови услуги, свързани с банкови и други финансови услуги, описани в определението за банкови и други финансови услуги (без застрахователните), дадено в раздел Д, подраздел 5, член 8.59, буква а), подточка ii), с изключение на посредничеството, описано в посочената буква.

В **RO**: за предоставянето на банкови и други финансови услуги, с изключение на:

- i) приемане на депозити;
- ii) предоставяне на заеми от всякакъв вид;

- iii) гаранции и задължения;
- iv) парично брокерство;
- v) предоставяне и предаване на финансова информация и обработка на финансови данни и свързан с тях софтуер; и
- vi) консултантски и други спомагателни финансови услуги, свързани с банкови и други финансови услуги, описани в определението за банкови и други финансови услуги (без застрахователните), дадено в раздел Д, подраздел 5, член 8.59, буква а), подточка ii), с изключение на посредничеството, описано в посочената буква.

В **SI**: за предоставянето на банкови и други финансови услуги, с изключение на:

- i) предоставяне на заеми от всякакъв вид;
- ii) приемане на гаранции и задължения от чуждестранни кредитни институции от страна на местни юридически лица и еднолични търговци;
- iii) предоставяне и предаване на финансова информация и обработка на финансови данни и свързан с тях софтуер от доставчици на други финансови услуги; и
- iv) консултантски и други спомагателни финансови услуги, свързани с банкови и други финансови услуги, описани в определението за банкови и други финансови услуги (без застрахователните), дадено в раздел Д, подраздел 5, член 8.59, буква а), подточка ii), с изключение на посредничеството, описано в посочената буква.

Резерва № 17 — Здравни и социални услуги

Сектор:	Здравни и социални услуги
Отраслова класификация:	СРС 93, 931, различни от 9312, част от 93191, 9311, 93192, 93193, 93199
Вид резерва:	Достъп до пазара Национално третиране Третиране като най-облагодетелствана нация Висше ръководство и съвети на директорите Забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати
Раздел:	Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕУ си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на посоченото по-долу.

- а) Здравни услуги – болнични услуги, услуги на спешния медицински транспорт и услуги, предоставяни в здравни заведения за настаняване (СРС 93, 931, различни от 9312, част от 93191, 9311, 93192, 93193, 93199)**

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати, висше ръководство и съвети на директорите:

ЕУ: за предоставянето на всички здравни услуги, които получават публично финансиране или държавно подпомагане под каквато и да е форма, и следователно не се считат за финансирани по частен път.

ЕУ: за всички частно финансирани здравни услуги, различни от частно финансирани болнични услуги, услуги на спешния медицински транспорт, както и услуги, предоставяни в здравни заведения за настаняване, различни от болничните услуги. Участието на частни оператори в частно финансираната здравна мрежа може да се извършва след получаване на концесия на недискриминационна основа. Може да се приложи тест за икономическа необходимост. Основни критерии: броят на съществуващите обекти и въздействието върху тях, транспортната инфраструктура, гъстотата на населението, географско разпределение и разкриването на нови работни места.

Настоящата резерва не се отнася до предоставянето на всички свързани със здравето професионални услуги, включително услугите, предоставяни от специалисти, като напр. лекари, лекари по дентална медицина, акушерки, медицински сестри, физиотерапевти, парамедици и психолози, които са обхванати от други резерви (CPC 931 различни от 9312, част от 93191).

В **AT, PL и SI**: предоставянето на частно финансирани услуги на спешния медицински транспорт (CPC 93192).

В **BE и UK**: създаването на частно финансирани услуги на спешния медицински транспорт и услуги, предоставяни в здравни заведения за настаняване, различни от болничните услуги (CPC 93192, 93193).

В **BG, CY, CZ, FI, MT и SK**: предоставянето на частно финансирани болнични услуги, услуги на спешния медицински транспорт и услуги, предоставяни в здравни заведения за настаняване, различни от болничните услуги (CPC 9311, 93192, 93193).

Във **FI**: предоставянето на други услуги по хуманно здравеопазване (CPC 93199).

Съществуващи мерки:

CZ: Закон № 372/2011 Sb. за здравните услуги и условията за предоставянето им.

FI: Laki yksityisestä terveydenhuollosta (Закон за частното здравеопазване) (152/1990).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация, висше ръководство и съвети на директорите, забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати:

В **DE**: предоставянето на услуги от системата за социална сигурност на Германия, където услугите може да се предоставят от различни дружества или субекти в условия на конкуренция и следователно не са „услуги, извършвани изключително в процеса на упражняване на държавна власт“. Да се предоставя по-добро третиране в рамките на двустранно търговско споразумение по отношение на предоставянето на здравни и социални услуги (CPC 93).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

В **DE**: собствеността на частно финансирани болници, управлявани от германските въоръжени сили.

Да се национализират други ключови частно финансирани болници (CPC 93110).

Във **FR**: предоставянето на частно финансирани услуги за лабораторни анализи и изпитване.

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

Във **FR**: предоставянето на частно финансирани услуги за лабораторни анализи и изпитване (част от CPC 9311).

Съществуващи мерки:

FR: article L 6213-1 à 6213-6 du Code de la Santé Publique.

б) Здравни и социални услуги, включително пенсионно осигуряване

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

ЕУ, с изключение на **НУ**: да изисква установяването или физическото присъствие на доставчиците на своята територия и да ограничава трансграничното предоставяне на здравни услуги от лица, намиращи се извън неговата територия, трансграничното предоставяне на социални услуги от лица, намиращи се извън неговата територия, както и дейностите или услугите, представляващи част от публична пенсионна схема или от законоустановена система за социална сигурност. Настоящата резерва не се отнася до предоставянето на всички свързани със здравето професионални услуги, включително услугите, предоставяни от специалисти, като напр. лекари, лекари по дентална медицина, акушерки, медицински сестри, физиотерапевти, парамедици и психолози, които са обхванати от други резерви (CPC 931 различни от 9312, част от 93191).

В **НУ**: трансграничното предоставяне от лица, намиращи се извън нейната територия, на всички видове болнични услуги, услуги на спешния медицински транспорт и услуги, предоставяни в здравни заведения за настаняване, различни от болничните услуги, които получават публично финансиране (CPC 9311, 93192, 93193).

в) Социални услуги, включително пенсионно осигуряване

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите, забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати:

EU: предоставянето на всички социални услуги, които получават публично финансиране или държавно подпомагане под каквато и да е форма, и следователно не се считат за финансирани по частен път, както и дейности или услуги, представляващи част от публична пенсионна схема или от законоустановена система за социална сигурност. Участието на частни оператори в частно финансираната социална мрежа може да се извършва след получаване на концесия на недискриминационна основа. Може да се приложи тест за икономическа необходимост. Основни критерии: броят на съществуващите обекти и въздействието върху тях, транспортната инфраструктура, гъстотата на населението, географското разпределение и разкриването на нови работни места.

В BE, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, PT и UK: предоставянето на частно финансирани социални услуги, различни от услуги, свързани с рехабилитационни заведения, почивни домове и домове за стари хора.

В CZ, FI, HU, MT, PL, RO, SK и SI: предоставянето на частно финансирани социални услуги.

В **DE**: системата за социална сигурност на Германия, където услугите може да се предоставят от различни дружества или субекти в условия на конкуренция и следователно не са „услуги, извършвани изключително в процеса на упражняване на държавна власт“.

Съществуващи мерки:

FI: Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (Закон за частните социални услуги) (922/2011).

IE: Health Act 2004 (S. 39) (Закон за здравето от 2004 г. (S. 39); и Health Act 1970 (as amended –S.61A) (Закон за здравето от 1970 г. (с измененията – S.61A).

IT: Закон 833/1978 за създаването на системата за обществено здравеопазване; Законодателен декрет 502/1992 за организацията и правилата в областта на здравеопазването; и Закон 328/2000 за реформата на социалните услуги.

Резерва № 18 — Туристически услуги и услуги, свързани с пътувания

Сектор: Екскурзоводски услуги, здравни и социални услуги

Отраслова
класификация: CPC 7472

Вид резерва: Национално третиране

Третиране като най-облагодетелствана нация

Раздел: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

EU си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на посоченото по-долу.

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — национално третиране:

Във **FR**: да се изисква национална принадлежност към държава — членка на ЕС, за предоставянето на екскурзоводски услуги на нейна територия.

По отношение на либерализирането на инвестициите — третиране като най-облагодетелствана нация; по отношение на трансграничната търговия с услуги — третиране като най-облагодетелствана нация:

В LT: доколкото Япония позволява на лица с национална принадлежност към Литва да предоставят екскурзоводски услуги, Литва ще позволява на лица с национална принадлежност към Япония да предоставят екскурзоводски услуги при същите условия.

Резерва № 19 — Услуги в областта на отдиха, културата и спорта

Сектор:	Услуги в областта на отдиха, културата и спорта
Отраслова класификация:	CPC 962, 963, 9619, 964
Вид резерва:	Достъп до пазара Национално третиране Висше ръководство и съвети на директорите Забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати
Раздел:	Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

EU си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на посоченото по-долу.

а) Услуги на библиотеки, архиви, музеи и други услуги в областта на културата (CPC 963)

EU, с изключение на **AT** и за инвестиции — в **LT**: предоставянето на услуги на библиотеки, архиви, музеи и други услуги в областта на културата.

В **AT** и **LT**: за установяване може да се изисква лиценз или концесия.

б) Развлекателни услуги, услуги, предлагани от театри, изпълнители на живо и циркове (CPC 9619, 964 различни от 96492)

EU, с изключение на **AT** и **SE**: трансграничното предоставяне на развлекателни услуги, включително услуги, предлагани от театри, изпълнители на живо, циркове и дискотеки.

В **CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI** и **SK**: по отношение на предоставянето на развлекателни услуги, включително услуги, предлагани от театри, изпълнители на живо, циркове и дискотеки.

В **BG**: предоставянето на следните развлекателни услуги: услуги, предлагани от циркове, увеселителни паркове и подобни развлекателни услуги, услуги, предоставяни от зали за танци и дискотеки и от инструктори по танци, и други развлекателни услуги.

В **EE**: предоставянето на други развлекателни услуги, с изключение на услуги, предоставяни от киносалони.

В **LT** и **LV**: предоставянето на всички развлекателни услуги, различни от услуги, предоставяни от киносалони.

В **CY, CZ, LV, PL, RO** и **SK**: трансграничното предоставяне на услуги в областта на спорта и на други услуги в областта на отбиха.

в) Услуги, предоставяни от новинарски и информационни агенции (CPC 962)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

Във **FR**: чуждестранното участие в съществуващи дружества, публикуващи издания на френски език, не може да надвишава 20 % от капитала или правата на глас в дружеството. Учредяването на информационни агенции на Япония се извършва в съответствие с условията, установени в националната нормативна уредба.

Учредяването на информационни агенции от чуждестранни инвеститори е подчинено на принципа на реципрочност.

Съществуващи мерки:

FR: Ordonnance n° 45-2646 du 2 novembre 1945 portant réglementation provisoire des agences de presse; и

Loi n° 86-897 du 1 août 1986 portant réforme du régime juridique de la presse.

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **HU**: за предоставянето на услуги от новинарски и информационни агенции.

г) Услуги в областта на хазарта и залаганията (CPC 96492)

EU, с изключение на **MT**: предлагането на хазартни дейности, които включват залагане на суми посредством парично участие в игри на късмета, по-специално лотарии, билети за изтриване, услуги в областта на хазарта, предлагани в казина, игрални зали или лицензирани обекти, услуги в областта на залаганията, „Бинго“ игри и услуги в областта на хазарта, управлявани от или в полза на благотворителни фондации или организации с нестопанска цел.

Настоящата резерва не се отнася до игри, изискващи умения, до машини за хазартни игри, които не дават награди или които дават награди само под формата на безплатни игри, и до промоционални игри, чиято изключителна цел е насърчаване на продажбите на стоки или услуги, които не са обхванати от това изключение.

Резерва № 20 — Транспортни услуги и спомагателни транспортни услуги

Сектор: Транспортни услуги

Вид резерва: Достъп до пазара

Национално третиране

Третиране като най-облагодетелствана нация

Забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати

Висше ръководство и съвети на директорите

Раздел: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

EU си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на посоченото по-долу.

а) Морски транспорт — други търговски дейности, извършвани от кораб

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите, забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

EU: националната принадлежност на екипажа на морски или неморски плавателен съд.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация, висше ръководство и съвети на директорите:

EU, с изключение на LV и MT: за целите на регистрирането на плавателен съд и експлоатирането на флот, плаващ под националното знаме на държавата на установяване (всички търговски морски дейности, извършвани от морски кораб, в това число риболов, аквакултура и услуги, свързани с риболова; международен превоз на пътници и товари (CPC 721); и спомагателни услуги в областта на морския транспорт).

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

ЕУ: по отношение на Япония, когато с предприето или официално решено от Япония действие на корабни оператори от Европейския съюз се налага ограничение или забрана за влизане в пристанищата на Япония или за товарене и разтоварване на товари в Япония.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В МТ: за морската връзка на Малта с континенталната част на Европа през Италия съществуват изключителни права (CPC 7213, 7214, част от 742, 745, част от 749).

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В SK: за да могат чуждестранните инвеститори да кандидатстват за лиценз, позволяващ им да предоставят услуги, основното им място на стопанска дейност трябва да бъде на територията на Словашката република (CPC 722).

б) Спомагателни услуги в областта на морския транспорт

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

EU: предоставянето на услуги по пилотаж и акостиране. От съображения за правна сигурност се уточнява, че независимо от критериите, които може да се прилагат по отношение на регистрацията на кораби в държава — членка на Европейския съюз, Европейският съюз си запазва правото да изисква само кораби, регистрирани в националните регистри на държавите — членки на Европейския съюз, да могат да предоставят услуги по пилотаж и акостиране (CPC 7452).

EU, с изключение на **LT** и **LV:** само плавателни съдове, плаващи под знамето на държава — членка на Европейския съюз, могат да предоставят услуги по влачене и тласкане (CPC 7214).

В LT: само юридически лица от Литва или юридически лица от държава — членка на Европейския съюз, с клонове в Литва, които имат сертификат, издаден от литовската администрация за морска безопасност, могат да предоставят услуги по пилотаж и акостиране, както и услуги по влачене и тласкане (CPC 7214).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **BE**: услуги по обработка на товари могат да бъдат извършвани само от акредитирани работници, които отговарят на изискванията за работа в пристанищни зони, определени с кралски указ (CPC 741).

Съществуващи мерки:

BE: Loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire;

Arrêté royal du 12 janvier 1973 instituant une Commission paritaire des ports et fixant sa dénomination et sa compétence;

Arrêté royal du 4 septembre 1985 portant agrément d'une organisation d'employeur (Anvers);

Arrêté royal du 29 janvier 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Gand);

Arrêté royal du 10 juillet 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Zeebrugge);

Arrêté royal du 1er mars 1989 portant agrément d'une organisation d'employeur (Ostende); и

Arrêté royal du 5 juillet 2004 relatif à la reconnaissance des ouvriers portuaires dans les zones portuaires tombant dans le champ d'application de la loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire, tel que modifié.

в) Транспорт по вътрешни водни пътища и спомагателни услуги в областта на транспорта по вътрешни водни пътища

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствена нация, висше ръководство и съвети на директорите, забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствена нация;

EU: превоз на пътници и товари по вътрешни водни пътища (CPC 722) и спомагателни услуги в областта на превозите по вътрешни водни пътища.

От съображения за правна сигурност се уточнява, че в обхвата на настоящата резерва попада и предоставянето на каботажен транспорт по вътрешни водни пътища (CPC 722).

г) Железопътен транспорт и спомагателни услуги в областта на железопътния транспорт

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране;

В EU: железопътен превоз на пътници и товари (CPC 711).

Във **FI**: за трансграничното предоставяне на железопътен транспорт. По отношение на установяването на услуги за железопътен транспорт на пътници понастоящем в тази област са предвидени изключителни права (предоставени на дружеството VR-Group Ltd, което е 100 % собственост на държавата) до 2017 г. за градския район на Хелзинки и до 2019 г. за останалата част на държавата, като те могат да бъдат подновени (CPC 7111, 7112).

В **LT**: услугите по поддръжка и ремонт на оборудване за железопътен транспорт са обект на държавен монопол (CPC 86764, 86769, част от 8868).

В **SE** (само по отношение на достъпа до пазара): по отношение на услугите по поддръжка и ремонт на оборудване за железопътен транспорт се извършва тест за икономическа необходимост, когато даден инвеститор възнамерява да инсталира собствени терминални инфраструктурни съоръжения. Основни критерии: ограничения, налагани от пространството и капацитета (CPC 86764, 86769, част от 8868).

Съществуващи мерки:

FI: Rautatielaki (Закон за железопътния транспорт) (304/2011).

SE: Закон за планирането и строителството (2010:900).

- д) **Автомобилен транспорт (услуги по превоз на пътници, услуги по превоз на товари и услуги по международен превоз с камиони) и спомагателни услуги в областта на автомобилния транспорт**

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

EU:

- i) да изисква установяване и да ограничава трансграничното предоставяне на услуги по автомобилен транспорт (CPC 712);
- ii) да ограничава предоставянето на каботаж в дадена държава — членка на Европейския съюз, от чуждестранни инвеститори, установени в друга държава — членка на Европейския съюз (CPC 712);
- iii) за таксиметровите услуги в Европейския съюз може да се прилага тест за икономическа необходимост, за да се ограничи броят на доставчиците на услуги. Основни критерии: местното търсене, както е предвидено в приложимото законодателство (CPC 71221).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара:

В **ВЕ**: максималният брой лицензи може да бъде определен със закон (CPC 71221).

Съществуващи мерки:

ЕУ: Регламент (ЕО) № 1071/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за установяване на общи правила относно условията, които трябва да бъдат спазени за упражняване на професията автомобилен превозвач, и за отмяна на Директива 96/26/ЕО на Съвета;

Регламент (ЕО) № 1072/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно общите правила за достъп до пазара на международни автомобилни превози на товари; и

Регламент (ЕО) № 1073/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно общите правила за достъп до международния пазар на автобусни превози и за изменение на Регламент (ЕО) № 561/2006.

В **ИТ**: за услугите за ползване на лимузини се прилага тест за икономическа необходимост. Основни критерии: броят на съществуващите обекти и въздействието върху тях, гъстотата на населението, географското разпределение, въздействието върху условията на пътното движение и разкриването на нови работни места.

За междуградските автобусни услуги се прилага тест за икономическа необходимост. Основни критерии: броят на съществуващите обекти и въздействието върху тях, гъстотата на населението, географското разпределение, въздействието върху условията на пътното движение и разкриването на нови работни места.

За предоставянето на услуги за превоз на товари се прилага тест за икономическа необходимост. Основни критерии: местното търсене (CPC 712).

Съществуващи мерки:

IT: Законодателен декрет 285/1992 (Правилник за движение по пътищата и последващите изменения), член 85;
Законодателен декрет 395/2000, член 8 (автомобилен транспорт на пътници);
Закон 21/1992 (Рамков закон за обществен автомобилен транспорт на пътници без разписание);
Закон 218/2003, член 1 (транспорт на пътници чрез наемане на автобуси с водач); и
Закон 151/1981 (Рамков закон за градския обществен транспорт).

В РТ: що се отнася до превоза на пътници, за предоставянето на услуги за ползване на лимузини се прилага тест за икономическа необходимост. Основни критерии: броят на съществуващите обекти и въздействието върху тях, гъстотата на населението, географското разпределение, въздействието върху условията на пътното движение и разкриването на нови работни места (CPC 712).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

В **LV**: за услуги за превоз на пътници и товари се изисква разрешение, в чийто обхват не влизат регистрираните в чужбина превозни средства. От установените в държавата субекти се изисква да използват превозни средства с национална регистрация (CPC 712).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **BG**: що се отнася до превоза на пътници и товари, изключителни права или разрешения могат да се предоставят единствено на лица с национална принадлежност към държавите — членки на Европейския съюз, и на юридически лица от Европейския съюз, чието седалище се намира в Европейския съюз. Изисква се учредяване като юридическо лице. За физическите лица има условие за национална принадлежност към държава — членка на Европейския съюз (CPC 712).

В **MT**: за услугите за обществен автобусен транспорт: цялата мрежа подлежи на концесия, която включва споразумение по отношение на задължение за предоставяне на обществена услуга за определени социални групи (като например учащи и възрастни хора) (CPC 712).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

Във **FI**: за предоставяне на услуги в областта на автомобилния транспорт се изисква разрешение, което не обхваща регистрираните в чужбина превозни средства (CPC 712).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

Във **FR**: инвеститори, които не са от Европейския съюз, нямат право да предоставят междуградски автобусни услуги (CPC 712).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара:

В **ES**: що се отнася до превоза на пътници, за услугите, предвидени в CPC 7122, се прилага тест за икономическа необходимост. Основни критерии: местното търсене. За междуградските автобусни услуги се прилага тест за икономическа необходимост. Основни критерии: броят на съществуващите обекти и въздействието върху тях, гъстотата на населението, географското разпределение, въздействието върху условията на пътното движение и разкриването на нови работни места.

В **SE**: по отношение на услугите по поддръжка и ремонт на оборудване за автомобилен транспорт се извършва тест за икономическа необходимост, когато даден инвеститор възнамерява да инсталира собствени терминални инфраструктурни съоръжения.

Основни критерии: ограничения, налагани от пространството и капацитета (CPC 6112, 6122, 86764, 86769, част от 8867).

В **SK**: за превоза на товари се прилага тест за икономическа необходимост. Основни критерии: местното търсене (CPC 712).

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **BG**: да се изисква установяване за предоставянето на помощни услуги за автомобилния транспорт (CPC 744).

Съществуващи мерки:

EU: Регламент (ЕО) № 1071/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за установяване на общи правила относно условията, които трябва да бъдат спазени за упражняване на професията автомобилен превозвач, и за отмяна на Директива 96/26/ЕО на Съвета;

Регламент (ЕО) № 1072/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно общите правила за достъп до пазара на международни автомобилни превози на товари; и

Регламент (ЕО) № 1073/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно общите правила за достъп до международния пазар на автобусни превози и за изменение на Регламент (ЕО) № 561/2006.

FI: Laki kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä (Закон за търговския автомобилен транспорт) 693/2006; и

Ajoneuvolaki (Закон за превозните средства) 1090/2002.

SE: Закон за планирането и строителството (2010:900).

е) Космически транспорт и отдаване под наем на космически летателни апарати

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати, висше ръководство и съвети на директорите; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

EU: услугите по превоз в космоса и отдаването под наем на космически летателни апарати (CPC 733, част от CPC 734).

ж) Освобождаване от третиране като най-облагодетелствана нация

По отношение на либерализирането на инвестициите — третиране като най-облагодетелствана нация; по отношение на трансграничната търговия с услуги — третиране като най-облагодетелствана нация:

и) транспорт (каботаж), различен от морски транспорт

Във **FI**: да се предоставя различно третиране на държава в съответствие със съществуващи или бъдещи двустранни споразумения за освобождаване на регистрирани в чужбина превозни средства от общата забрана за предоставяне на каботажен транспорт (включително комбинирания транспорт — автомобилен и железопътен) във Финландия на основата на реципрочност (част от CPC 711, част от 712, част от 722).

ii) помощни услуги в областта на морския транспорт

В **BG**: доколкото Япония позволява на доставчици на услуги от България да предоставят услуги по обработка на товари и съхранение и складиране в морски и речни пристанища, включително услуги, свързани с контейнери и стоки в контейнери, България ще позволява на доставчици на услуги от Япония да извършват обработване на товари и съхранение и складиране в морски и речни пристанища, включително услуги, свързани с контейнери и стоки в контейнери, при същите условия (част от CPC 741, част от 742).

iii) отдаване под наем или на лизинг на плавателни съдове

В **DE**: може да се прилага условие за реципрочност по отношение на наемането на чуждестранни плавателни съдове с екипаж от потребители, пребиваващи в Германия (CPC 7213, 7223, 83103).

iv) автомобилен и железопътен транспорт

ЕУ: да предоставя различно третиране на държава в съответствие със съществуващи или бъдещи двустранни споразумения относно международни автомобилни превози на товари (включително комбинирания транспорт — автомобилен или железопътен) и превоз на пътници, сключени между Европейския съюз или държавите — членки на Европейския съюз, и трета държава (СРС 7111, 7112, 7121, 7122, 7123). Това третиране може да:

- запазва или ограничава предоставянето на съответните транспортни услуги между договарящите се страни или на територията на договарящите се страни за превозни средства, регистрирани във всяка договаряща се страна¹; или
- предвижда освобождаване от данъци за такива превозни средства.

¹

Що се отнася до Австрия, частта за освобождаването от третиране като най-облагодетелствана нация относно правата за превози обхваща всички държави, с които има сключени или в бъдеще може да бъде разгледано сключването на двустранни споразумения за автомобилен транспорт или други споразумения, свързани с този вид транспорт.

v) автомобилен транспорт

В **BG**: мерки, предприети съгласно съществуващи или бъдещи споразумения, които запазват или ограничават предоставянето на тези видове транспортни услуги и определят условията за тяхното предоставяне, включително разрешения за транзит или преференциални пътни данъци на територията на България или при преминаване през границите на България (CPC 7121, 7122, 7123).

В **CZ**: мерки, предприети съгласно съществуващи или бъдещи споразумения, които запазват или ограничават предоставянето на транспортни услуги и определят условията за тяхното предоставяне, включително разрешения за транзит или преференциални пътни данъци за транспортни услуги по влизане, преминаване и излизане от територията на Чешката република, както и на нейната територия, за съответните договарящи се страни (CPC 7121, 7122, 7123).

В **ES**: може да бъде отказано разрешение за установяване на търговско присъствие в Испания за доставчици на услуги, чиято държава на произход не предоставя ефективен достъп до своите пазари за испанските доставчици на услуги (CPC 7123).

Съществуващи мерки:

Ley 16/1987, de 30 de julio, de Ordenación de los Transportes Terrestres.

В **HR**: мерки, прилагани по силата на съществуващи или бъдещи споразумения във връзка с международния автомобилен транспорт, които запазват или ограничават предоставянето на транспортни услуги и определят условията за тяхното предоставяне, включително разрешения за транзит или преференциални пътни данъци за транспортни услуги по влизане, преминаване и излизане от територията на Хърватия, както и на нейната територия, за съответните страни (CPC 7121, 7122, 7123).

В **LT**: мерки, предприети съгласно двустранни споразумения, които определят разпоредбите, отнасящи се за транспортните услуги, и определят условията за експлоатация, включително двустранния транзит и други разрешения за извършване на транспортни услуги при влизане на територията на Литва или излизане от нея, както и при преминаване през нея, издавани на съответните договарящи се страни, както и пътните данъци и такси (CPC 7121, 7122, 7123).

В **SK**: мерки, предприети съгласно съществуващи или бъдещи споразумения, които запазват или ограничават предоставянето на транспортни услуги и определят условията за тяхното предоставяне, включително разрешения за транзит или преференциални пътни данъци за транспортни услуги по влизане, преминаване и излизане от територията на Словашката република, както и на нейната територия, за съответните договарящи се страни (CPC 7121, 7122, 7123).

vi) железопътен транспорт

В BG, CZ и SK: за съществуващи или бъдещи споразумения, които регулират правата за превози и условията за експлоатация, както и предоставянето на транспортни услуги на територията на България, Чешката република и Словакия и между съответните държави. (CPC 7111, 7112).

vii) въздушен транспорт — спомагателни услуги в областта на въздушния транспорт

EU: да предоставя различно третиране на трета държава в съответствие със съществуващи или бъдещи двустранни споразумения относно услуги по наземно обслужване.

viii) автомобилен и железопътен транспорт

В **ЕЕ**: когато се предоставя различно третиране на държава съгласно съществуващи или бъдещи двустранни споразумения относно международния автомобилен транспорт (включително комбинирания транспорт — автомобилен или железопътен), с което се запазва или ограничава предоставянето на транспортни услуги по влизане, преминаване и излизане от територията на Естония, както и на нейната територия, до договарящите се страни за превозни средства, регистрирани във всяка договаряща се страна, и се предвижда освобождаване от данъци за такива превозни средства (част от СРС 711, част от 712, част от 721).

ix) всички транспортни услуги за превоз на пътници и товари, различни от морски и въздушен транспорт

В **PL**: доколкото Япония позволява предоставянето на транспортни услуги на територията на Япония и през нея от доставчици на транспортни услуги за превоз на пътници и товари от Полша, Полша ще позволява предоставянето на транспортни услуги от доставчици на транспортни услуги за превоз на пътници и товари от Япония на територията на Полша и през нея при същите условия.

Резерва № 21 — Селско стопанство, риболов и води

Сектор:	Селско стопанство, лов, горско стопанство; риболов, аквакултура, услуги, свързани с риболова; каптиране и пречистване на вода и водоснабдяване
Отраслова класификация:	ISIC Rev. 3.1 011, ISIC Rev. 3.1 012, ISIC Rev. 3.1 013, ISIC Rev. 3.1 014, ISIC Rev. 3.1 015, CPC 8811, 8812, 8813 различни от съветнически и консултантски услуги; ISIC Rev. 3.1 0501, 0502, CPC 882
Вид резерва:	Достъп до пазара Национално третиране Третиране като най-облагодетелствана нация Забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати Висше ръководство и съвети на директорите
Раздел:	Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

EU си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на посоченото по-долу.

а) Селско стопанство, лов и горско стопанство

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

В **HR**: селскостопанските и ловните дейности.

В **HU**: селскостопанските дейности (ISIC Rev. 3.1 011, 3.1 012, 3.1 013, 3.1 014, 3.1 015, CPC 8811, 8812, 8813 различни от съветнически и консултантски услуги).

Съществуващи мерки:

HR: Закон за земеделските земи (Официален вестник № 152/08, 25/09, 153/09, 21/10 39/11 и 63/11), член 2.

б) Риболов, аквакултура и услуги, свързани с риболова (ISIC Rev. 3.1 0501, 0502, CPC 882)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите, забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

ЕУ: по-специално в рамките на общата политика в областта на рибарството, както и на споразумения в областта на рибарството с трета държава, по отношение на достъпа до и използването на биологичните ресурси и риболовните зони, намиращи се в морските води под суверенитета или юрисдикцията на държавите — членки на Европейския съюз, включително:

- i) да регулира разтоварването на улова, извършен в рамките на разпределените за плавателни съдове на Япония или на трета държава подквоти, в пристанищата на Европейския съюз;
- ii) да определя минималния размер на дружествата с цел запазване на плавателните съдове за непромишлен и крайбрежен риболов; или
- iii) да предоставя диференцирано третиране по отношение на Япония или на трета държава в съответствие със съществуващи или бъдещи двустранни споразумения в областта на рибарството.

Разрешително за стопански риболов, което дава право на риболов в териториалните води на държава — членка на Европейския съюз, може да се издава само на плавателни съдове, плаващи под знамето на държава — членка на Европейския съюз.

Националната принадлежност на екипажа на риболовен кораб, плаващ под знамето на държава — членка на Европейския съюз.

Изграждането на съоръжения за аквакултура в морето или на сушата.

Във **FR**: лица, които не са с национална принадлежност към Европейския съюз, не могат да имат участие в морска държавна собственост на Франция с оглед осъществяване на дейности, свързани с риболов, развъждане на черупкови организми или отглеждане на водорасли.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **BG**: ползването на морски и речни живи ресурси от страна на плавателни съдове във вътрешните морски води и териториалното море на България се извършва от плавателни съдове, плаващи под знамето на България. Чуждестранен кораб не може да извършва стопански риболов в изключителната икономическа зона, освен въз основа на споразумение между България и държавата на знамето. При преминаване през изключителната икономическа зона чуждестранните риболовни кораби не могат да поддържат риболовните си уреди в режим на експлоатация.

в) Каптиране и пречистване на вода и водоснабдяване

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

EU: за дейностите, в това число услугите, свързани с каптиране и пречистване на вода и водоснабдяване на домакинствата, промишлеността, търговците или други потребители, включително осигуряването на питейна вода, и управлението на водите.

Резерва № 22 — Дейности, свързани с енергетиката

Сектор:	Производство на енергия и свързаните с това услуги
Отраслова класификация:	ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 12, 120, 1200, 13, 14, 232, 233, 2330, 40, 401, 4010, 402, 4020, част от 4030, CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, част от 88, 887.
Вид резерва:	Достъп до пазара Национално третиране Забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати Висше ръководство и съвети на директорите
Раздел:	Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕУ си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на посоченото по-долу.

- а) Енергийни услуги – общо (ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 13, 14, 232, 40, 401, 402, част от 403, 41; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 742, 7422, 887 (различни от съветнически и консултантски услуги))**

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите, забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

ЕУ: когато държава — членка на ЕС, позволява електропреносна или газопреносна система или нефтопроводна или газопроводна транспортна система да бъде чуждестранна собственост, ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на японски предприятия, контролирани от физически лица или предприятия от трета държава, от която се осъществява повече от 5 % от вноса на нефт, природен газ или електроенергия в ЕС, за да се гарантира сигурността на енергийните доставки за ЕС като цяло или на отделна държава — членка на ЕС. Настоящата резерва не се прилага по отношение на съветнически и консултантски услуги, предоставяни като услуги, свързани с енергоразпределението.

Настоящата резерва не се отнася до **HR**, **HU** и **LT** (за **LT** — само CPC 7131) по отношение на тръбопроводния транспорт на горива, нито до **LV** по отношение на услуги, свързани с енергоразпределението, нито до **SI** по отношение на услуги, свързани с газоразпределението (ISIC Rev. 3.1 401, 402, CPC 7131, 887 различни от съветнически и консултантски услуги).

В **СУ**: за производството на рафинирани нефтопродукти, ако инвеститорът се контролира от физическо или юридическо лице от държава извън Европейския съюз, от която се осъществява повече от 5 % от вноса на нефт или природен газ в Европейския съюз, както и по отношение на производството на газ, разпределението на газообразни горива по газопровод за собствена сметка, производството, преноса и разпределението на електроенергия, тръбопроводния транспорт на горива, услугите, свързани с разпределението на електроенергия и природен газ, различни от съветнически и консултантски услуги, услугите по търговия на едро с електроенергия, услугите по търговия на дребно с двигателно гориво, електроенергия и небутилиран газ (ISIC Rev. 3.1 232, 4010, 4020, CPC 613, 62271, 63297, 7131 и 887 различни от съветнически и консултантски услуги).

Във **FI**: преносните и разпределителните мрежи и системи за електроенергия, топлинна енергия и топла вода.

Във **FI**: количествени ограничения под формата на монопол или изключителни права за внос на природен газ, както и за производството и разпределението на топлинна енергия и топла вода. Понастоящем съществуват естествени монополи и изключителни права (ISIC Rev. 3.1 40, CPC 7131, 887 различни от съветнически и консултантски услуги).

Във **FR**: електропреносните и газопреносните системи и нефтопроводните и газопроводните транспортни системи (CPC 7131).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **BE**: енергоразпределителните услуги и услугите, свързани с енергоразпределението (CPC 887 различни от консултантски услуги).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **BE**: за услугите по пренос на енергия — по отношение на видовете правни субекти и на третирането на публични или частни оператори, на които BE е предоставила изключителни права. Изисква се установяване в рамките на Европейския съюз (ISIC Rev. 3.1 4010, CPC 71310).

В **BG**: за услугите, свързани с енергоразпределението (част от CPC 88).

В **PT**: за производството, преноса и разпределението на електроенергия, производството на газ, тръбопроводния транспорт на горива, търговията на едро с електроенергия, търговията на дребно с електроенергия и с небутилиран газ и услугите, свързани с разпределението на електроенергия и природен газ. Концесиите в секторите на електроенергията и природния газ се отдават само на дружества с ограничена отговорност с главно и действително управление в PT (ISIC Rev. 3.1 232, 4010, 4020, CPC 7131, 7422, 887 различни от съветнически и консултантски услуги).

В **СК**: изисква се разрешение за производството, преноса и разпределението на електроенергия, за производството на газ и разпределението на газообразни горива, за производството и разпределението на топлинна енергия и топла вода, за тръбопроводния транспорт на горива, за търговията на едро и дребно с електроенергия, топлинна енергия и топла вода и за услугите, свързани с енергоразпределението, включително за услугите в областта на енергийната ефективност, енергоспестяването и енергийния одит. Прилага се тест за икономическа необходимост и заявлението може да бъде отхвърлено само ако пазарът е наситен. За всички тези дейности разрешение може да бъде издадено само на физическо лице с постоянно пребиваване в държава — членка на Европейския съюз или на ЕИП, или на юридическо лице, установено в Европейския съюз или в ЕИП (ISIC Rev. 3.1 4010, 4020, 4030, CPC 7131).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

В **ВЕ**: с изключение на добива на метални руди и на други дейности от минното дело и добивната промишленост, на чуждестранните предприятия, контролирани от физически лица или от предприятия от трета държава, от която се осъществява повече от 5 % от вноса на нефт, природен газ или електроенергия в Европейския съюз, може да бъде забранено да придобиват контрол над дейността. Изисква се учредяване (без клонове) (ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 13, 14, 232, част от 4010, част от 4020, част от 4030).

Съществуващи мерки:

EU: Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за отмяна на Директива 2003/54/ЕО; и

Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55/ЕО.

BG: Закон за енергетиката.

CY: Закони за регулиране на пазара на електроенергия от 2003 г., Закон 122(I)/2003, изменен със закони 239(I)/2004, 143(I)/2005, 173(I)/2006, 92(I)/2008, 211(I)/2012, 206(I)/2015 и 18(I)/2017;

Закони за регулиране на пазара на газ от 2004 до 2007 г.;

Закон за нефта (тръбопроводи), глава 273 от Конституцията на Република Кипър;

Закон за нефта L.64(I)/1975; и

Закони за спецификациите на нефта и горивата от 2003 до 2009 г.

FI: Maakaasumarkkinalaki (Закон за пазара на природен газ) (508/2000); и
Sähkömarkkinalaki (Закон за пазара на електроенергия) (386/1995).

FR: Кодекс за енергетиката (L111-5, L111-53).

PT: Декрет-закон 230/2012 и Декрет-закон 231/2012 от 26 октомври — природен газ;
Декрет-закон 215-A/2012 и Декрет-закон 215-B/2012 от 8 октомври — електроенергия;
и
Декрет-закон 31/2006 от 15 февруари — суров нефт / нефтопродукти.

SK: Закон 51/1988 за минното дело, взривните вещества и държавната администрация
за минното дело;

Закон 569/2007 за геоложките дейности, член 5;

Закон 251/2012 за енергетиката, членове 6 и 7; и

Закон 657/2004 за топлинната енергия, член 5.

б) Електроенергия (ISIC Rev. 3.1 40, 401; CPC 62271, 887 (различни от съветнически и консултантски услуги))

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите, забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

Във **FI**: внос на електроенергия. По отношение на трансграничната търговия — продажбата на едро и на дребно на електроенергия.

Във **FR**: само дружества, при които 100 % от капитала е собственост на френската държава, на друга организация от публичния сектор или на френското дружество Electricité de France (EDF), могат да притежават и експлоатират системи за пренос или разпределение на електроенергия.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **BG**: за производството на електроенергия и на топлинна енергия.

В **PT**: дейностите по пренос и разпределение на електроенергия се извършват въз основа на изключителни концесии за обществена услуга.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

В **BE**: за получаване на индивидуално разрешение за производство на електроенергия с мощност 25 MW се изисква установяване в Европейския съюз или в друга държава, която е въвела режим, сходен с наложения с Директива 96/92/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 декември 1996 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия, и в която дружеството има ефективна и непрекъсната връзка с икономиката.

Офшорното производство на електроенергия в офшорната територия на ВЕ е предмет на концесия и на задължение за създаване на съвместно предприятие с дружество от държава — членка на Европейския съюз, или с чуждестранно дружество от държава с режим, сходен с наложения с Директива 2003/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2003 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и отменяща Директива 96/92/ЕО, по-специално по отношение на условията, свързани с разрешаването и подбора. Освен това централното или главното управление на дружеството следва да е в държава — членка на Европейския съюз, или в държава, отговаряща на горните критерии, в която дружеството има ефективна и непрекъсната връзка с икономиката.

За изграждането на електропроводи, които свързват офшорното производство с преносната мрежа на Elia, се изисква разрешение и дружеството трябва да отговаря на предварително определени условия, с изключение на изискванията за съвместно предприятие.

По отношение на трансграничната търговия с услуги — национално третиране:

В **ВЕ**: за доставката на електроенергия от посредник, който има установени в ВЕ клиенти, които са свързани с националната мрежа или с директна линия с номинално напрежение, надвишаващо 70 000 волта, се изисква разрешение. Такова разрешение може да бъде издадено само на физическо или юридическо лице, установено в ЕИП.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара:

Във **FR**: за производството на електроенергия.

Съществуващи мерки:

BE: Arrêté Royal du 11 octobre 2000 fixant les critères et la procédure d'octroi des autorisations individuelles préalables à la construction de lignes directes;

Arrêté Royal du 20 décembre 2000 relatif aux conditions et à la procédure d'octroi des concessions domaniales pour la construction et l'exploitation d'installations de production d'électricité à partir de l'eau, des courants ou des vents, dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit international de la mer; и

Arrêté Royal du 12 mars 2002 relatif aux modalités de pose de câbles d'énergie électrique qui pénètrent dans la mer territoriale ou dans le territoire national ou qui sont installés ou utilisés dans le cadre de l'exploration du plateau continental, de l'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes ou de l'exploitation d'îles artificielles, d'installations ou d'ouvrages relevant de la juridiction belge.

FI: Maakaasumarkkinalaki (Закон за пазара на природен газ) (508/2000); и
Sähkömarkkinalaki (Закон за пазара на електроенергия) 588/2013. **FR:** Кодекс за
енергетиката (L111-5, L111-53).

PT: Декрет-закон 215-A/2012; и
Декрет-закон 215-B/2012 от 8 октомври — електроенергия.

- в) Горива, газ, суров нефт и нефтопродукти (ISIC Rev. 3.1 232, 40, 402; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, част от 88, 887 (различни от съветнически и консултантски услуги))**

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите, забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

Във **FI:** да се забранява — поради съображения, свързани с енергийната сигурност — контролирането или притежаването на терминал за втечен природен газ (ВПП) (включително частите от терминала за ВПП, които се използват за съхранение и регазификация на ВПП) от чуждестранни лица или предприятия.

Във **FR**: поради съображения, свързани с националната енергийна сигурност, само дружества, при които 100 % от капитала е собственост на френската държава, на друга организация от публичния сектор или на френското дружество ENGIE, могат да притежават и експлоатират системи за пренос или разпределение на газ.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **BE**: за услугите по складиране на газ в резервоари — по отношение на видовете правни субекти и на третирането на публични или частни оператори, на които Белгия е предоставила изключителни права. За предоставяне на услуги по складиране на газ в резервоари се изисква установяване в рамките на Европейския съюз (част от CPC 742).

В **BG**: за тръбопроводния транспорт, съхранението и складирането на нефт и природен газ, включително транзитния пренос (CPC 71310, част от CPC 742).

В **PT**: за трансграничното предоставяне на услуги по съхранение и складиране на горива, транспортирани по тръбопровод (природен газ). Също така концесиите, свързани с преноса, разпределението и подземното съхранение на природен газ, както и с терминала за приемане, съхранение и регазификация на ВПГ, се възлагат чрез договори за концесия, след публични покани за представяне на оферти (CPC 7131, CPC 7422).

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **ВЕ**: за тръбопроводния транспорт на природен газ и други горива се изисква разрешение. Разрешение може да бъде издадено само на физическо или юридическо лице, установено в държава — членка на Европейския съюз (в съответствие с член 3 от Кралския указ от 14 май 2002 г.).

Когато разрешението е поискано от дружество:

- i) дружеството трябва да е установено в съответствие с белгийското законодателство или със законодателството на друга държава — членка на Европейския съюз, или със законодателството на трета държава, която е поела ангажимент за поддържане на нормативна уредба, сходна с общите изисквания, посочени в Директива 98/30/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 юни 1998 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ; и

- ii) административното седалище, основното място на установяване или главното управление на дружеството трябва да са в държава — членка на Европейския съюз, или в трета държава, която е поела ангажимент за поддържане на нормативна уредба, сходна с общите изисквания, посочени в Директива 98/30/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 юни 1998 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ, при условие че дейността на основното място на установяване или главното управление има ефективна и непрекъсната връзка с икономиката на съответната държава (CPC 7131).

В БЕ: по принцип доставката на природен газ на клиенти (клиенти са както разпределителните дружества, така и потребителите, чието общо комбинирано потребление на газ от всички места на доставка достига минимално ниво от един милион кубични метра годишно), установени в Белгия, се извършва след получаване на индивидуално разрешение, издавано от министъра, с изключение на случаите, когато доставчикът е разпределително дружество, използващо собствена разпределителна мрежа. Такова разрешение може да бъде издадено само на физическо или юридическо лице, установено в държава — членка на Европейския съюз.

В СУ: за трансграничното предоставяне на услуги по съхранение и складиране на горива, транспортирани по тръбопровод, както и за продажбите на дребно на тежки горива и бутилиран газ, различни от осъществяваните чрез поръчки по пощата (CPC 613, CPC 62271, CPC 63297, CPC 7131, CPC 742).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **HU**: за предоставянето на услуги по тръбопроводен транспорт се изисква установяване. Тези услуги могат да бъдат предоставяни съгласно договор за концесия, сключен с държавата или с местните органи. Предоставянето на тези услуги се регулира от унгарския Закон за концесиите (CPC 7131).

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **LT**: за тръбопроводния транспорт на горива и спомагателните услуги в тръбопроводния транспорт на стоки, различни от горива.

Съществуващи мерки:

BE: Arrêté Royal du 14 mai 2002 relatif à l'autorisation de transport de produits gazeux et autres par canalisations; и

Loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations (article 8.2).

BG: Закон за енергетиката.

CY: Закон за регулиране на пазара на електроенергия от 2003 г., Закон 122(I)/2003, изменен със закони 239(I)/2004, 143(I)/2005, 173(I)/2006, 92(I)/2008, 211(I)/2012, 206(I)/2015 и 18(I)/2017;

Закони за регулиране на пазара на газ от 2004 до 2007 г.;

Закон за нефта (тръбопроводи), глава 273 от Конституцията на Република Кипър;

Закон за нефта L.64(I)/1975; и

Закони за спецификациите на нефта и горивата от 2003 до 2009 г.

FI: Maakaasumarkkinalaki (Закон за пазара на природен газ) (508/2000).

FR: Кодекс за енергетиката (L111-5, L111-53).

HU: Закон XVI от 1991 г. за концесиите.

LT: Закон за природния газ на Република Литва от 10 октомври 2000 г. № VIII-1973.

PT: Декрет-закон 230/2012 и Декрет-закон 231/2012 от 26 октомври — природен газ;
Декрет-закон 215-A/2012 и Декрет-закон 215-B/2012 от 8 октомври — електроенергия;
и

Декрет-закон 31/2006 от 15 февруари — суров нефт / нефтопродукти.

г) **Ядрена енергетика (ISIC Rev. 3.1 12, 3.1 23, 120, 1200, 233, 2330, 40, част от 4010, CPC 887)**

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **DE**: за производството, обработката или транспортирането на ядрени материали и за генерирането или разпределението на ядрена енергия.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **AT** и **FI**: за производството, обработката или транспортирането на ядрени материали и за генерирането или разпределението на ядрена енергия.

В **BE**: за производството, обработката или транспортирането на ядрени материали и за генерирането или разпределението на ядрена енергия.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите, забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати:

В **HU** и **SE**: за обработката на ядрено гориво и за генерирането на ядрена енергия.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите:

В **BG**: за обработката на материали за ядрено делене и за ядрен синтез или на материалите, от които те се получават, както и за търговията с тях, за поддържането и ремонта на оборудване и системи в съоръженията за производство на ядрена енергия, за транспортирането на такива материали и отпадъците от тяхното обработване, за използването на йонизиращо лъчение и за всякакви други услуги, свързани с използването на ядрена енергия за мирни цели (включително инженерингови и консултантски услуги и услуги, свързани със софтуер и т.н.).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

Във **FR**: при тези дейности трябва да се спазват задълженията, поети в Споразумението между Евратом и Япония.

Съществуващи мерки:

AT: Bundesverfassungsgesetz für ein atomfreies Österreich (Конституционен закон относно „Австрия без ядрена енергетика“) BGBl. I Nr. 149/1999.

BG: Закон за безопасно използване на ядрената енергия.

FI: Ydinenergialaki (Закон за ядрената енергия) (990/1987).

HU: Закон CXVI от 1996 г. за ядрената енергия; и
Правителствен указ № 72/2000 за ядрената енергия.

SE: Шведски кодекс за опазване на околната среда (1998:808); и
Закон за дейностите във връзка с ядрените технологии (1984:3).

Резерва № 23 — Други услуги, които не са включени другаде

Сектор:	Други услуги, които не са включени другаде
Отраслова класификация:	CPC 9703, част от CPC 612, част от CPC 621, част от CPC 625, част от 85990
Вид резерва:	Достъп до пазара Национално третиране Третиране като най-облагодетелствана нация Забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати Висше ръководство и съвети на директорите
Раздел:	Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

EU си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на посоченото по-долу.

а) Погребални и траурно-обредни услуги, кремация (CPC 9703)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара:

Във **FI**: услуги по кремация и експлоатация/поддръжка на гробища и гробищни паркове могат да предоставят само държавата, общините, енориите, религиозните общности или фондациите и сдруженията с нестопанска цел.

В **PT**: за предоставянето на погребални и траурно-обредни услуги се изисква търговско присъствие. За заемането на длъжността технически ръководител в субекти, предоставящи погребални и траурно-обредни услуги, се изисква лицата да са граждани на държава от ЕИП.

В **SE**: монопол върху погребалните услуги и кремацията има шведската църква или местната власт.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **DE**: само юридически лица, установени съгласно публичното право, могат да осигуряват функционирането на гробищен парк. Създаването и осигуряването на функционирането на гробищен парк и предоставянето на услуги, свързани с погребалната дейност, се считат за обществени услуги.

В **SI**: погребалните и траурно-обредните услуги, кремацията.

Съществуващи мерки:

FI: Hautaustoimilaki (Закон за погребалните услуги) (457/2003).

PT: Декрет-закон № 10/2015 от 16 януари.

SE: Begravningslag (1990:1144).

б) Други бизнес услуги

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В CZ: за предоставянето на тържни услуги в Чешката република се изисква лиценз. За да получи лиценз (за предоставяне на услуги по доброволни публични търгове), дадено дружество трябва да бъде учредено в Чешката република, а физическо лице трябва да получи разрешително за пребиваване, като и дружеството, и физическото лице трябва да бъдат регистрирани в търговския регистър на Чешката република (част от CPC 612, част от CPC 621, част от CPC 625, част от 85990).

Съществуващи мерки:

CZ: Закон № 455/1991 Coll. за търговското лицензиране; и
Закон № 26/2000 Coll. за публичните търгове.

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В LT: държавното предприятие „Infostruktura“ има изключителните права да предоставя следните услуги: предаване на данни чрез обезопасени държавни мрежи за предаване на данни, предоставяне на интернет адреси с разширение „gov.lt“, сертифициране на електронни касови апарати.

Съществуващи мерки:

LT: Правителствена резолюция № 756 от 28 май 2002 г. за одобряване на стандартната процедура за определяне на цените и тарифите на стоки и на услуги от монополно естество, които са предоставяни от държавни предприятия и публични институции, създадени от министерства, правителствени учреждения и областни управители, и които са им възложени.

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

Във **FI:** изисква се установяване във Финландия или другаде в ЕИП за предоставяне на услуги за електронна идентификация.

Съществуващи мерки:

FI: Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista 617/2009 (Закон за сигурната електронна идентификация и електронните удостоверителни услуги 617/2009).

в) Нови услуги

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите, забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

EU: за предоставянето на нови услуги, различни от услугите, класифицирани във временната Централна класификация на продуктите на Обединените нации (CPC), 1991.

Списък на Япония

Уводни бележки

1. В настоящия списък са изложени, в съответствие с членове 8.12, 8.18 и 8.24, резервите, формулирани от Япония по отношение на конкретни сектори, подсектори или дейности, за които тя може да запазва съществуващите мерки или да приема нови или по-ограничителни мерки, които не съответстват на задълженията, наложени съгласно:
 - а) член 8.7 или 8.15;
 - б) член 8.8 или 8.16;
 - в) член 8.9 или 8.17;
 - г) член 8.10; или
 - д) член 8.11.

2. Всяка резерва съдържа следните елементи:

- а) „сектор“ се отнася за общия сектор, в който е формулирана резервата;
- б) „подсектор“ се отнася за конкретния сектор, в който е формулирана резервата;
- в) „отраслова класификация“ се отнася, когато е приложимо и единствено за целите на прозрачността, до дейността, попадаща в обхвата на резервата съгласно националните или международните кодове за класификация на отраслите;
- г) „съответни задължения“ служи за уточняване на задълженията, посочени в параграф 1, за които е формулирана резервата;
- д) „описание“ определя обхвата на секторите, подсекторите или дейностите, попадащи в обхвата на резервата; и
- е) под „съществуващи мерки“ се посочват, за целите на прозрачността, съществуващите мерки, приложими за секторите, подсекторите или дейностите, попадащи в обхвата на резервата.

3. При тълкуването на дадена резерва се вземат предвид всички елементи на резервата. Елементът „описание“ има предимство пред всички други елементи.
4. По отношение на финансовите услуги:
- а) от пруденциални съображения — в контекста на член 8.65 — Япония не е възпрепятствана да приема мерки, като например недискриминационни ограничения по отношение на правната форма на търговско присъствие; поради същите съображения Япония не е възпрепятствана да прилага недискриминационни ограничения относно допускането до пазара на нови финансови услуги, които са съгласувани с регулаторната уредба, насочена към постигането на пруденциалните цели; в този контекст инвестиционните посредници имат право да сключват сделки с ценни книжа, определени в съответните законови разпоредби на Япония, а банките нямат право да сключват сделки с такива ценни книжа освен ако това е позволено съгласно посочените законови разпоредби; и
 - б) услуги, предоставяни на територията на Европейския съюз на потребител на услуги в Япония без активно предлагане на пазара от доставчика на услуги, се считат за услуги, предоставяни по силата на член 8.2, буква г), подточка ii).

5. По отношение на услугите в областта на морския транспорт мерките, засягащи каботажна при услуги по морски транспорт, не са изброени в настоящия списък, тъй като съгласно член 8.6, параграф 2, буква а) те са изключени от приложното поле на глава 8, раздел Б, а съгласно член 8.14, параграф 2, буква а) са изключени и от обхвата на глава 8, раздел В.
6. Законовите и подзаконовите разпоредби на Япония по отношение на достъпността на радиочестотния спектър, засягащи задълженията по членове 8.7 и 8.15, не са включени в настоящия списък на Япония, като се взема предвид допълнение 6 към Насоките за изготвяне на списък от специфични задължения (Документ S/L/92 на СТО от 28 март 2001 г.).
7. За целите на списъка на Япония в настоящото приложение „JSIC“ означава Стандартната отраслова класификация на Япония, съставена от Министерството на вътрешните работи и комуникациите и преразгледана на 30 октомври 2013 г.

1 Сектор: Всички сектори

Подсектор:

Отраслова
класификация:

Съответни
задължения: Достъп до пазара (член 8.7)
 Национално третиране (член 8.8)
 Висше ръководство и съвети на директорите (член 8.10)

Описание: Либерализиране на инвестициите

1. При прехвърлянето или разпореждането със свои дялове в собствения капитал или активи в държавно предприятие или в субект на държавното управление Япония си запазва правото:
 - а) да забранява или да налага ограничения по отношение на притежаването на такова дялово участие или активи от предприемачи от Европейския съюз или техни инвестиции;

- б) да налага ограничения по отношение на възможността на предприемачи от Европейския съюз или техни инвестиции, в качеството им на собственици на такова дялово участие или активи, да упражняват контрол над така формираното предприятие; или
- в) да приема или да запазва в сила всякакви мерки, свързани с националната принадлежност на управителите, ръководителите или членове на съветите на директорите на така формираното предприятие.

- 2. Независимо от параграф 1 централното равнище на правителството на Япония не може да приема каквито и да било забрани, ограничения или мерки, посочени в параграф 1, посредством нови законови или подзаконови нормативни актове след първоначалното прехвърляне — от централното равнище на правителството на Япония към предприемач от Европейския съюз или към неговата инвестиция — на дяловото участие или на активите, посочени в параграф 1¹.

Съществуващи
мерки:

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че централното равнище на правителството на Япония може да запазва такива забрани, ограничения или мерки, които са приети или запазени в момента на първоначалното прехвърляне.

2 Сектор: Всички сектори

Подсектор:

Отраслова
класификация:

Съответни
задължения: Достъп до пазара (членове 8.7 и 8.15)
 Национално третиране (членове 8.8 и 8.16)
 Висше ръководство и съвети на директорите (член 8.10)

Описание: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Япония си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка, свързана с инвестирането във или предоставянето на телеграфни услуги, услуги в областта на хазарта и залаганията, производството на тютюневи изделия, изработката на банкноти от Японската централна банка, сеченето и продажбата на монети, както и пощенските услуги в Япония¹.

¹ За целите на настоящата резерва „пощенски услуги“ означава доставяне на кореспонденцията на други лица (tanin-no-shinsho-no-sotatsu), съгласно посоченото в член 4, параграф 2 от Пощенския закон (Закон № 165 от 1947 г.) и услуга по доставяне на кореспонденция (shinshobin-no-ekimu) по смисъла на Закона за доставяне на кореспонденция, осъществявано от частни оператори (Закон № 99 от 2002 г.), но не включва специалните услуги по доставяне на кореспонденция (tokutei-shinshobin-ekimu) по смисъла на последния закон. Невключените в това определение услуги са доставката на колети, пакети, стоки, директна поща и периодични издания.

Съществуващи мерки:	Закон за далекосъобщителната стопанска дейност (Закон № 86 от 1984 г.), допълнителни разпоредби, член 5 Пощенски закон (Закон № 165 от 1947 г.), член 2 Закон за доставяне на кореспонденция, осъществявано от частни оператори (Закон № 99 от 2002 г.) Закон за конните надбягвания (Закон № 158 от 1948 г.), член 1 Закон за състезанията с моторни лодки (Закон № 242 от 1951 г.), член 2 Закон за колоездачните състезания (Закон № 209 от 1948 г.), член 1 Закон за автомобилните състезания (Закон № 208 от 1950 г.), член 3 Закон за лотарията (Закон № 144 от 1948 г.), член 4 Закон за Японската централна банка (Закон № 89 от 1997 г.), членове 46 и 49 Закон за паричната единица и емитирането на монети (Закон № 42 от 1987 г.), членове 4 и 10 Закон за лотарията за насърчаване на спорта (Закон № 63 от 1998 г.), член 3
---------------------	---

3	Сектор:	Всички сектори (непризнати или технически неосъществими услуги)
	Подсектор:	
	Отраслова класификация:	
	Съответни задължения:	Достъп до пазара (членове 8.7 и 8.15) Национално третиране (членове 8.8 и 8.16) Третиране като най-облагодетелствана нация (членове 8.9 и 8.17)
	Описание:	<u>Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги</u> 1. Япония си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка, свързана с услуги, различни от тези, които са признати или които е следвало да са признати от правителството на Япония с оглед на обстоятелствата към момента на влизането в сила на настоящото споразумение. 2. Всякакви услуги, класирани категорично и изрично в кодове по JSIC или CPC към момента на влизане в сила на настоящото споразумение, е следвало да са признати от правителството на Япония към въпросния момент. 3. Япония си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка, свързана с предоставянето на услуги по какъвто и да било начин, който е бил технически неосъществим към момента на влизане в сила на настоящото споразумение.
	Съществуващи мерки:	

4	Сектор:	Авиокосмическа промишленост
	Подсектор:	Космическа промишленост
	Отраслова класификация:	
	Съответни задължения:	Достъп до пазара (членове 8.7 и 8.15) Национално третиране (членове 8.8 и 8.16) Висше ръководство и съвети на директорите (член 8.10) Забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати (член 8.11)
	Описание:	<u>Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги</u> 1. Япония си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка, свързана с инвестициите в космическата промишленост.

2. Япония си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка, свързана с предоставянето на услуги в космическата промишленост, включително:
- а) услуги, основаващи се на договори за технологично насърчаване, насочени към внос на технологии с цел разработване, производство или използване;
 - б) услуги по производство срещу възнаграждение или по договор;
 - в) услуги по ремонт и поддръжка; и
 - г) услуги в областта на превозите в космоса.

Съществуващи
мерки:

Закон за валутния обмен и външната търговия (Закон № 228 от 1949 г.), членове 27 и 30

5	Сектор:	Промисленост, свързана с оръжията и взривните вещества
	Подсектор:	Оръжейна промишленост Промисленост за производство на взривни вещества
	Отраслова класификация:	
	Съответни задължения:	Достъп до пазара (членове 8.7 и 8.15) Национално третиране (членове 8.8 и 8.16) Висше ръководство и съвети на директорите (член 8.10) Забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати (член 8.11)
	Описание:	<u>Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги</u> 1. Япония си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка, свързана с инвестициите в оръжейната промишленост и в производството на взривни вещества.

2. Япония си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка, свързана с предоставянето на услуги в оръжейната промишленост и в производството на взривни вещества, включително:
- а) услуги, основаващи се на договори за технологично насърчаване, насочени към внос на технологии с цел разработване, производство или използване;
 - б) услуги по производство срещу възнаграждение или по договор; и
 - в) услуги по ремонт и поддръжка.

Съществуващи
мерки:

Закон за производството на военно снаряжение (Закон № 145 от 1953 г.), член 5

Закон за валутния обмен и външната търговия (Закон № 228 от 1949 г.), членове 27 и 30

Постановление на Кабинета относно преките чуждестранни инвестиции (Постановление на Кабинета № 261 от 1980 г.), членове 3 и 5

6	Сектор:	Информация и комуникация	
	Подсектор:	Телевизионно и радиоразпръскване	
	Отраслова класификация:	JSIC 380	Структури, осъществяващи административни или спомагателни стопански дейности
		JSIC 381	Обществено телевизионно и радиоразпръскване, с изключение на кабелно радиоразпръскване
		JSIC 382	Частно телевизионно и радиоразпръскване, с изключение на кабелно радиоразпръскване
		JSIC 383	Кабелно радиоразпръскване
	Съответни задължения:	Достъп до пазара (членове 8.7 и 8.15)	
		Национално третиране (членове 8.8 и 8.16)	
		Висше ръководство и съвети на директорите (член 8.10)	
		Забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати (член 8.11)	

- Описание: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги
1. Япония си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка, свързана с инвестиции или предоставяне на услуги в областта на телевизионното и радиоразпръскване.
 2. За целите на настоящата резерва „телевизионно и радиоразпръскване“ означава предаването на далекосъобщения с цел директен прием от обществеността (член 2, параграф 1 от Закона за телевизионно и радиоразпръскване) и не включва услугите по заявка, включително същите услуги, предоставяни по интернет.

Съществуващи мерки: Закон за валутния обмен и външната търговия (Закон № 228 от 1949 г.), член 27

Постановление на Кабинета относно преките чуждестранни инвестиции (Постановление на Кабинета № 261 от 1980 г.), член 3

Закон за радиото (Закон № 131 от 1950 г.), глава 2

Закон за телевизионно и радиоразпръскване (Закон № 132 от 1950 г.), глави 2 и 5 — 8

7	Сектор:	Образование и подпомагане на ученето	
	Подсектор:	Услуги в областта на началното, прогимназиалното и средното образование	
	Отраслова класификация:	JSIC 811	Детски градини
		JSIC 812	Начални училища
		JSIC 813	Основни училища (прогимназиален етап на придобиване на основно образование)
		JSIC 814	Гимназии (първи и втори етап на придобиване на средно образование)
		JSIC 815	Училища за ученици със специални образователни потребности
		JSIC 819	Интегрирани центрове за образование и грижи в ранна детска възраст
	Съответни задължения:	Достъп до пазара (членове 8.7 и 8.15)	
		Национално третиране (членове 8.8 и 8.16)	

Описание:	<u>Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги</u> Япония си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка, свързана с инвестиции или предоставяне на услуги в областта на началното, прогимназиалното и средното образование.
Съществуващи мерки:	Основен закон за образованието (Закон № 120 от 2006 г.), член 6 Закон за училищното образование (Закон № 26 от 1947 г.), член 2 Закон за частните училища (Закон № 270 от 1949 г.), член 3 Закон за насърчаването на всеобхватна услуга, свързана с образованието, грижите за децата и др. за децата в предучилищна възраст (Закон № 77 от 2006 г.)

8	Сектор:	Енергетика
	Подсектор:	Електроенергийна система Газопреносна система Ядрена енергетика
	Отраслова класификация ¹ :	JSIC 0519*1 JSIC 2391 JSIC 281*2 JSIC 282*2 JSIC 289*2 JSIC 291*2 JSIC 292*2 Минодобив на различни метали Ядрено гориво Електронни устройства Електронни части Различни електронни части, устройства и електронни схеми Апаратура за производство, пренос и разпределение на електроенергия Промислена електрическа апаратура

¹ Звездичка (*1) до номерата по JSIC показва, че дейностите по резервата под тези номера се ограничават до ядрените материали. Звездичка (*2) до номерата по JSIC показва, че дейностите по резервата с тези номера се ограничават до дейностите, свързани с ядрената енергетика.

JSIC 2952*2	Батерии от галванични елементи (сухи и с течност)
JSIC 296*2	Електронно оборудване
JSIC 297*2	Електронни средства за измерване
JSIC 299*2	Различни електрически машини, оборудване и консумативи
JSIC 30*2	Производство на електронно информационно и комуникационно оборудване
JSIC 313*2	Корабостроене и кораборемонт; двигатели за плавателни съдове
JSIC 3159*2	Различни промишлени камиони и части и аксесоари
JSIC 3199*2	Транспортно оборудване, неклассифицирано другаде
JSIC 33	Производство, пренос и разпределение на електроенергия
JSIC 34	Производство и разпределение на газ
JSIC 8899*2	Предприятия за обезвреждане на отпадъци, неклассифицирани другаде
JSIC 9011*2	Ремонтни работилници за различни машини, освен строителни машини и машинни за миннодобивна дейност
JSIC 902*2	Ремонтни работилници за електрически машини, апаратура, уреди и консумативи

Съответни задължения:	Достъп до пазара (членове 8.7 и 8.15)
	Национално третиране (членове 8.8 и 8.16)
	Висше ръководство и съвети на директорите (член 8.10)
	Забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати (член 8.11) ¹
	Третиране като най-облагодетелствана нация (член 8.17)
Описание:	<u>Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги</u> Япония си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка, свързана с инвестиции или предоставяне на услуги в областта на енергетиката, изброени в елемента „подсектор“.
Съществуващи мерки:	Закон за валутния обмен и външната търговия (Закон № 228 от 1949 г.), членове 27 и 30 Постановление на Кабинета относно преките чуждестранни инвестиции (Постановление на Кабинета № 261 от 1980 г.), членове 3 и 5 Закон за стопанската дейност в областта на електроенергията (Закон № 170 от 1964 г.), член 5 Закон за стопанската дейност в областта на природния газ (Закон № 51 от 1954 г.), член 5 Закон за окончателното обезвреждане на определени радиоактивни отпадъци (Закон № 117 от 2000 г.), глава 5

¹ По отношение на задължението по член 8.11 тази резерва се прилага само за мерки, които не са несъответстващи на задълженията, поети по силата на Споразумението относно свързаните с търговията инвестиционни мерки.

9	Сектор:	Финансови услуги
	Подсектор:	Банкови и други финансови услуги (без застрахователните)
	Отраслова класификация:	
	Съответни задължения:	Достъп до пазара (член 8.15) Национално третиране (член 8.16)
	Описание:	<u>Трансгранична търговия с услуги</u> Япония си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на трансграничната търговия с финансови услуги за банковите и други финансови услуги, различни от услугите, посочени по-долу в букви а) — г) и предоставяни по начина, определен в член 8.2, буква г), подточка i), и от услугата, посочена по-долу в буква д) и предоставяна по начина, определен в член 8.2, буква г), подточка ii)¹: а) сделки, свързани с ценни книжа, с финансови институции и други субекти в Япония, съгласно изискванията в съответните законови и подзаконови разпоредби на Япония;

¹ По отношение на букви а) — г) от настоящата резерва Япония може да изисква регистрация или разрешение за трансграничните доставчици на финансови услуги от Европейския съюз и за финансовите инструменти.

- б) продажби на инвестиционни сертификати на инвестиционен тръст и на инвестиционни ценни книжа посредством инвестиционни посредници в Япония¹;
- в) следните услуги, предоставяни на колективна инвестиционна схема:
 - і) съвети по инвестиционни въпроси; и
 - іі) услуги по управление на портфейли, с изключение на:
 - А) доверителни услуги; и
 - Б) попечителски услуги и услуги по управление, които не са свързани с управлението на колективна инвестиционна схема².
- г) предоставяне и предаване на финансова информация и обработка на финансови данни, както са посочени в член 8.59, буква а), подточка іі), буква К), и консултантски и други спомагателни финансови услуги, освен посредничество, свързани с банкови и други финансови услуги, както са посочени в член 8.59, буква а), подточка іі), буква Л); и
- д) услугите, посочени в член 8.59, буква а), подточка іі).

Съществуващи мерки:

Закон за финансовите инструменти и валутата (Закон № 25 от 1948 г.), членове 29, 29-2 и 61

¹ Изисква се извършване на промоционална дейност от страна на инвестиционните посредници в Япония.

² Понятието „колективна инвестиционна схема“ в настоящата резерва се тълкува като оператор на финансови инструменти, осъществяващ дейност по управление на инвестиции съгласно Закона за финансовите инструменти и валутата (Закон № 25 от 1948 г.).

10	Сектор:	Финансови услуги
	Подсектор:	Застрахователни и свързани със застраховането услуги
	Отраслова класификация:	
	Съответни задължения:	Достъп до пазара (член 8.15) Национално третиране (член 8.16)
	Описание:	<u>Трансгранична търговия с услуги</u> Япония си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на трансграничната търговия с финансови услуги за застрахователните и свързаните със застраховането услуги, различни от посочените по-долу услуги, независимо дали те са предоставяни от доставчик на финансови услуги от Европейския съюз, установен на територията на Европейския съюз като принципал, чрез посредник или в качеството си на посредник, и са предоставяни по начините, определени в член 8.2, буква г), подточки i) и ii)¹:

¹ Услуги по застрахователно посредничество може да се предоставят само за застрахователни договори, чието предлагане е разрешено в Япония.

- а) застраховка срещу рискове, свързани с:
 - i) морско корабоплаване, търговско въздухоплаване и изстрелване на космически кораби и средства (включително спътници), като застраховката покрива всички или част от изброените по-долу елементи: превозваните стоки, транспортното средство със стоките и всяка отговорност, произтичаща във връзка с тях; а също така
 - ii) стоки, превозвани в режим международен транзит; и
- б) презастраховане, ретроцесия и услуги, съпътстващи застраховането, посочени в член 8.59, буква а), подточка i), буква Г).

Съществуващи
мерки:

Закон за застрахователната дейност (Закон № 105 от 1995 г.),
членове 185, 186, 275, 276, 277, 286 и 287

Постановление на Кабинета за прилагане на Закона за
застрахователната дейност (Постановление на Кабинета № 425 от
1995 г.), членове 19 и 39-2

Министерска наредба за прилагане на Закона за застрахователната
дейност (Министерска наредба № 5 на Министерството на
финансите от 1996 г.), членове 116 и 212-6

11	Сектор:	Рибарство и услуги, свързани с рибарството	
	Подсектор:	Рибарство в териториалното море, вътрешните води, изключителната икономическа зона и континенталния шелф	
	Отраслова класификация:	JSIC 031	Морски риболов
		JSIC 032	Рибарство във вътрешните води
		JSIC 041	Морска аквакултура
		JSIC 042	Аквакултура във вътрешните води
		JSIC 8093	Екскурзоводска дейност в областта на спортния риболов
	Съответни задължения:	Достъп до пазара (членове 8.7 и 8.15) Национално третиране (членове 8.8 и 8.16) Третиране като най-облагодетелствана нация (членове 8.9 и 8.17) Висше ръководство и съвети на директорите (член 8.10) Забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати (член 8.11)	
	Описание:	<u>Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги</u> 1. Япония си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка, свързана с инвестиции или предлагане на услуги в областта на рибарството в териториалното море, вътрешните води, изключителната икономическа зона и континенталния шелф на Япония.	

2. За целите на настоящата резерва понятието „рибарство“ означава дейността по улавяне и отглеждане на водни ресурси, включително следните свързани с рибарството услуги:
- а) проучване на водните ресурси, без тези ресурси да бъдат улавяни;
 - б) примамване на водни ресурси;
 - в) опазване и преработване на улова на риба;
 - г) превоз на улов на риба и рибни продукти; и
 - д) предоставяне на консумативи на други плавателни съдове, използвани за рибарство.

Съществуващи
мерки:

Закон за валутния обмен и външната търговия (Закон № 228 от 1949 г.), член 27

Постановление на Кабинета относно преките чуждестранни инвестиции (Постановление на Кабинета № 261 от 1980 г.), член 3

Закон за регламентиране на риболовните дейности от чуждестранни лица (Закон № 60 от 1967 г.), членове 3, 4 и 6

Закон относно упражняването на суверенни права по отношение на рибарството в изключителните икономически зони (Закон № 76 от 1996 г.), членове 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12 и 14

12	Сектор:	Сделки със земя
	Подсектор:	
	Отраслова класификация:	
	Съответни задължения:	Достъп до пазара (член 8.7) Национално третиране (членове 8.8 и 8.16) Третиране като най-облагодетелствана нация (членове 8.9 и 8.17)
	Описание:	<u>Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги</u> 1. По отношение на придобиването или наемането на поземлени имоти в Япония, с постановление на Кабинета може да бъдат налагани забрани или ограничения за чуждестранни физически или юридически лица, когато японските физически или юридически лица подлежат на сходни забрани или ограничения в другата държава. 2. Япония си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка, свързана с придобиването на земеделски поземлени имоти в Япония¹.
	Съществуващи мерки:	Закон за земята, собственост на чужденци (Закон № 42 от 1925 г.), член 1 Закон за земеделската земя (Закон № 229 от 1952 г.), членове 2, 3, 6 и 7

¹ Задължението съгласно 8.7 е посочено в настоящата резерва единствено с цел да се запази правото за приемане или запазване на всяка мярка, свързана с придобиването на земеделски поземлени имоти в Япония. По отношение на придобиването на земеделски поземлени имоти в Япония може да се налагат само мерки, които не са в съответствие със задължението съгласно член 8.7.

13 Сектор: Услуги по правоприлагане от страна на публичноправни органи и по изтърпяване на наказания; социални услуги

Подсектор:

Отраслова
класификация:

Съответни
задължения: Достъп до пазара (членове 8.7 и 8.15)
 Национално третиране (членове 8.8 и 8.16)
 Третиране като най-облагодетелствана нация (членове 8.9 и 8.17)
 Висше ръководство и съвети на директорите (член 8.10)
 Забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати (член 8.11)

Описание: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Япония си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка, свързана с инвестиции във или предоставяне на услуги по правоприлагане от страна на публичноправни органи и по изтърпяване на наказания, както и социални услуги, установени или поддържани с обществена цел: сигурност на доходите или осигуряване, социална сигурност или осигуряване, социално подпомагане, публично образование, здравеопазване, грижи за децата и жилищно настаняване.

Съществуващи
мерки:

14	Сектор:	Услуги по охранителна дейност
	Подсектор:	
	Отраслова класификация:	JSIC 923 Услуги на охранители
	Съответни задължения:	Достъп до пазара (членове 8.7 и 8.15) Национално третиране (член 8.16)
	Описание:	<u>Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги</u> Япония си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка, свързана с предоставянето на услуги по охранителна дейност.
	Съществуващи мерки:	Закон за дейността в областта на сигурността (Закон № 117 от 1972 г.), членове 4 и 5

15 Сектор: Всички сектори

Подсектор:

Отраслова
класификация:

Съответни Третиране като най-облагодетелствана нация (членове 8.9 и 8.17)
задължения:

Описание:

Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

1. Япония си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка, с която се предоставя по-малко благоприятно, в каквато и да било степен, третиране по отношение на услугите, доставчиците на услуги и попадащите в обхвата предприятия или предприемачи от Европейския съюз, в сравнение с всяко третиране, предоставяно от Япония по отношение на услуги, доставчици на услуги и предприятия или предприемачи от трета държава, при условие че Япония е длъжна да предоставя определено третиране по отношение на услугите, доставчиците на услуги и предприятията или предприемачите от третата държава по силата на двустранно или многостранно споразумение, влязло в сила към датата на влизане в сила на настоящото споразумение или подписано преди тази дата, с изключение на споразумението ТТСП¹ (по-нататък в настоящата резерва такова двустранно или многостранно споразумение е наричано „вече съществуващо споразумение“).

¹ За целите на настоящата резерва „споразумението ТТСП“ означава Транстихоокеанското споразумение за партньорство, подписано в Оукланд на 4 февруари 2016 г., или всяко друго международно споразумение по отношение на услугите и инвестициите, което:

- а) предоставя на услугите, доставчиците на услуги, предприятията или предприемачите либерализация и защита, по същество равностойни на предоставяните съгласно Транстихоокеанското споразумение за партньорство, подписано в Оукланд на 4 февруари 2016 г.; и
- б) е подписано от всички следни държави: Япония, Австралия, Нова Зеландия, Перу, Сингапур, Малайзия, Виетнам, Канада, Мексико, Бруней Даруссалам и Чили.

2. Доколкото не се засяга посоченото в параграф 1 право на Япония и при условие че споразумението ТТСП е в сила на датата на влизането в сила на настоящото споразумение или преди тази дата, Япония предоставя по отношение на услугите, доставчиците на услуги, попадащите в обхвата предприятия или предприемачите от Европейския съюз третиране, което е не по-малко благоприятно от третирането, което се предоставя по отношение на услугите, доставчиците на услуги, предприятията или предприемачите от член на ТТСП¹ съгласно споразумението ТТСП — независимо дали Япония е станала, остава или е престанала да бъде страна по което и да било вече съществуващо споразумение — при сходни обстоятелства².

¹ За целите на настоящата резерва „член на ТТСП“ означава всяка една държава или отделна митническа територия, за която споразумението ТТСП влиза в сила.

² От съображения за правна сигурност се уточнява, че настоящата резерва не включва последващи прегледи, изменения или либерализиране съгласно рамката на посочените споразумения, доколкото всяко третиране на услуги, доставчици на услуги, предприятия или предприемачи от трета държава по силата на вече съществуващото споразумение, посочено в параграф 1, се предоставя наново в резултат на такива последващи прегледи, изменения или либерализация.

3. Япония си запазва правото да приема или оставя в сила всяка мярка, която предоставя диференцирано третиране на държави по силата на всяко двустранно или многостранно споразумение, различно от вече съществуващото споразумение и споразумението ТТСП, по отношение на:
- а) рибарството; или
 - б) морското дело, включително спасителни операции.

Съществуващи
мерки:

16	Сектор:	Селско стопанство
	Подсектор:	Отглеждане на млекодайки крави Отглеждане на едър рогат добитък за месо
	Отраслова класификация:	JSIC 0121 Отглеждане на млекодайки крави JSIC 0122 Отглеждане на едър рогат добитък за месо
	Съответни задължения:	Достъп до пазара (член 8.7)
	Описание:	<u>Либерализиране на инвестициите</u> Япония си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка, свързана с инвестиции в отглеждането на млекодайки крави и в отглеждането на едър рогат добитък за месо.
	Съществуващи мерки:	Закон за насърчаване на отглеждането на млекодайки крави и едър рогат добитък за месо (Закон № 182 от 1954 г.), член 10

17	Сектор:	Транспортни услуги/Бизнес услуги
	Подсектор:	Въздушен транспорт
	Отраслова класификация:	
	Съответни задължения:	Третиране като най-облагодетелствана нация (членове 8.9 и 8.17)
	Описание:	<u>Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги</u> Япония си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка съгласно двустранни или многостранни споразумения по отношение на въздухоплаването, свързана с услугите, посочени в член 8.6, параграф 2, буква б), подточки i) — iv) и член 8.14, параграф 2, буква б), подточки i) — iv).
	Съществуващи мерки:	

18 Сектор: Транспорт

Подсектор:

Отраслова
класификация:

Съответни
задължения: Достъп до пазара (членове 8.7 и 8.15)
 Национално третиране (членове 8.8 и 8.16)
 Третиране като най-облагодетелствана нация (членове 8.9 и 8.17)
 Висше ръководство и съвети на директорите (член 8.10)
 Забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати (член 8.11)

Описание: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Япония си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на услугите в областта на водния транспорт, включително каботаж, по отношение на услугите по отдаване под наем или наемане на кораби в областта на водния транспорт и по отношение на спомагателните услуги в областта на водния транспорт.

За целите на настоящата резерва презокеанският транспорт (JSIC 451) и крайбрежният транспорт (JSIC 452) са изключени от услугите в областта на водния транспорт.

Съществуващи
мерки: